



KURIER Wileński

PIĄTEK, 10 STYCZNIA 1992 R.
Nr 6 (11775)

W rządzie Republiki Litewskiej

Premier G. Wagnerius 8 stycznia, otwierając posiedzenie rządu zaproponował omówić kwestię nieoczekiwanie zaistniałej skomplikowanej sytuacji w systemie energetycznym oraz in-

ne powodujące niestabilność zjawiska. Premier poinformował, że wbrew postanowieniu na posiedzeniu rządowym w poniedziałek, by na razie nie zmieniać reżimu dostaw i użytkowania energii elektrycznej, 7 stycznia wieczorem (minister energetyki Leonas Aszmantas był nieobecny) w związku ze sprawami służbowymi odpowiedzialni kierownicy systemu energetycznego Litwy podjęli wykraczającą poza ich kompetencje decyzję zmniejszenia o trzy czwarte do staw energii dla zakładów przemyślności. Z tego powodu 8 stycznia praca w większości przedsiębiorstw została zakończona. Wiedząc, że od 8 stycznia wzrasta cena na żywność i obserwując jednocześnie wzrost aktyw- ności niektórych jednostek wojskowych byłego ZSRR, zbliżność tych faktów budzi pewien niepokój.

Rząd powziął decyzję o zwolnieniu z obowiązków pierwszego zastępcę ministra energetyki Sauliusa Kutasa, dyrektora generalnego państwowego przedsiębiorstwa „Litewski system energetyczny” Anicetasa Mikulajasa i inżyniera naczelnego Algirdasa Stumbras. Żądano, aby minister energetyki Leonas Aszmantas poczynił kroki zapewnienia normalnej funkcjonowania sieci elektroenergetycznej. Dla oceny działań osób, które podjęły decyzję zmniejszenia dostaw energii dla przedsiębiorstw przemysłowych, powołano komisję rządową, która na przed- stawie wniosku prokuratury. Postanowiono również w naj- bliższym czasie przeprowadzić po- nowną atestację odpowiedzial- nych pracowników Ministerstwa Energetyki.

Mimo wcześniejszych negaty- wnych odpowiedzi szefa rządu Litwy dla dowódcy Północno- Zachodniej Grupy Wojsk oraz poszczególnych generałów w sprawie zorganizowania mane- wrow wojskowych na Litwie, 6 stycznia otrzymano depeszę, w której żąda się zezwolenia na przeprowadzenie od 8 stycznia na terytorium naszej republiki manewrów wojskowych.

W związku z tym na ręce dowód- cy naczelnego Sił Zbrojnych WNP marszałka Jewgienija Sza- posznikowa złożony został pro- test premiera Litwy i nie zezwo- lono na żadne manewry. Są też inne informacje co do ewen- tualnych akcji wojsk obcego państwa w związku z czym nie- będnie jest zastosowanie środ- ków stabilności, przede wszy- stkim w systemie energetycz- nym.

Omówiono sprawę niezado- wającej pracy niektórych urzęd- ników samorządów w przestrze- ganiu uchwał i rozporządzeń rządu. Informację w tej sprawie złożył minister rolnictwa Rim- vydas Surwila oraz kierownik wydziału samorządów aparatu rządowego Adolfas Glys. Przed- stawili oni sporo faktów, że kierownicy miast i rejonów i- gnorują uchwały rządu, brutal- nie i niekiedy w celach włas- nych podejmują bezprawne działania. W niektórych rejonie- za gospodarstwa, w których do- tychczas nie zatwierdzono kie- rowników tymczasowej admini- stracji i broni się przedwzięcia- cy, którzy stracili zaufanie lu- dzi. Tu i ówdzie za wójt dar- mo wyspędzono sprzęt techni- czny, samowolnie przydziela się auta, fałszuje dokumenty, dąży

się do wzbogacenia nie bacząc na ustalenia prywatyzacji mienia państwowego. Z uwagi na to, że w Kownie, rejonach Kowieńskim, paswalskim, lazdijskim i tauras- kim niezadowolająco wcieli się w życie uchwały rządu dotyczące reformy gospodarczej, postano- wiono zażądać, aby nie później niż w ciągu 10 dni Kowieńska Rada Miejska zwołała z obowi- ązków mera miasta Wilmasa Cziurinskasa, Kowieńska Rada Rejonowa — kierownika rejonu Waldasa Elmontasa, Lazdijska Ra- da Rejonowa — kierownika rejo- nu Gintasa Mockewicziusa, Pas- walska Rada Rejonowa — kie- rownika rejonu Wytautasa La- lassa, Kowieński Zarząd Rejonowy zobowiązany jest niezwłocznie zwołać kierownika wydziału rolnego Wytautasa Kamblewicziusa, Tauraski Zarząd Rejonowy — kierownika wydziału rolnego Sigitasa Baciuszke, Żądano, a- by Kowieńska Rada Miejska niezwłocznie odwołała bezpraw- ne rozporządzenie mera miasta co do wynajmu pomieszczeń niemieszkalnych.

Rząd zaaprobował narodowy program wzrostu efektywności użytkowania energii i postano- wił powołać komisję dla koordynacji wdrażania tego progra- mu. Komisja kierować będzie premier Republiki Litewskiej. Z myślą o dalszym rozwoju dzia- łalności produkcyjno-kommer- cyjnej portu morskiego Litwy oraz stworzenia pomysłowych wa- runków odnowy środków trans- portu floty morskiej, rząd postano- wił przekazać do gestii Mi- nisterstwa Komunikacji Stocznice Remontowa, Stocznice Remontowa nr 7, Ogólną Stocznice Remonto- wa oraz nadać im status przed- sięwzięcia państwowego o specy- ficznym przeznaczeniu.

(ELTA)

O wizycie K. Skubiszewskiego

Minister spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej Krzysz- tof Skubiszewski przybędzie na Litwę 13 stycznia, zakomunikował rzecznik prasowy Rady Naj- wyższej. Przewidziano, że w tym samym dniu wspólnie z mini- strems spraw zagranicznych Lit- wy Algirdasem Saudargasem podpisze on deklarację w spra- wie przyjacielskich stosunków i

ścisłej współpracy między Republiką Litewską i Rzecz- pospolitą Polską, jak też konwen- cję konsularną. Dokument ten pozwoli w sposób prawny uregu- łować problemy zarówno obywa- teli polskich, mieszkających i przebywających na Litwie, jak też obywateli litewskich, miesz- kających w Polsce czy odwie- dzających ją. (ELTA)

Przyjęto przedstawicieli Danii

WILNO, 9 stycznia (ELTA). Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Wytautas Landsbergis przyjął bawiących na Litwie ambasadora Królest- wa Danii Henryka Rea Iversena, sekretarza Ministerstwa Go- spodarki Iba Katznelsona oraz towarzyszącego im nadzwyczaj- nego i pełnomocnego ambasa- dora Królestwa Danii w Litwie Dana Nielssena.

W rozmowie wyrażono zado- wolenie z zacieśniających się między obu państwami kontak- tów politycznych, gospodarczych, kulturalnych. Obecnie w Wilnie odbywa się spotkanie grup li-

tewskiej i duńskiej w dziedzinie współpracy technicznej. W sty- czniu na Litwę przybędzie licza- na grupa przedsiębiorców Da- nii, a w połowie lutego odbędą się dni Danii. W ich ramach w Wilnie i Kownie organizo- wane zostaną wystawy, odbędą się inne imprezy.

Gości z Danii przyjął sekre- tarz rządu Republiki Litewskiej K. Cziplinskas. Podczas rozmowy rozpatrywano plany udzielania pomocy Litwie, perspektywiczne programy i priorytetowe kierun- ki. Na realizację różnych pro- gramów Dania przeznacza nasze- republiki 300 mln dolarów USA.

Stosunki dyplomatyczne z Izraelem

WILNO, Minister spraw za- granicznych Republiki Litewskiej Algirdas Saudargas oraz nadz- wyczajny i pełnomocny amba- sador Izraela w Moskwie Arie Lewin 8 stycznia wymienili no- ty w celu nawiązania stosun- ków dyplomatycznych.

Ambasador w rozmowie z dziennikarzami zaznaczył, że do wojny w ówczesnej rządzonej przez Brytyjczyków Palestynie działał konsulat generalny Lit- wy, i wyraził życzenie, aby przedstawicielstwo Litwy w naj- bliższym czasie powstało w Je- rozolimie.

W tym samym dniu ambasa- dor Izraela i towarzyszące mu osoby uhonorowali 90-letnią Bro- ne Straupene, która ratowała Żydów. Nadano jej miano ho- norowej obywatelki Izraela, u- dekorowano medalem jerozolim- skiego muzeum „Jad waszem” dla upamiętnienia ofiar ludobój- ctw.

stwa, wręczono dyplom. W la- tach okupacji hitlerowskiej wraz ze swym nieżyjącym już mężem Juozasem Straupisem w swym gospodarstwie we wsi Szamele powiatu plungieskiego uratowała od zagłady 26 Żydów.

B. Straupene podziękowała za uhonorowanie i opowiedziała o tym, jak niedawno wraz z grupą Litwinów, którzy ukrzyżali Ży- dów, zaproszona została do Iz- raela, spotkała się z ocalałymi, ich dziećmi, wnukami. Wszyscy nazywali ją matką.

Prezes Litewskiej Wspólnoty Żydów pisarz Cezary Janowicz w swym przemówieniu powie- dział: Chwała Litwie, która wy- chowała takich ludzi, jak Strau- pisowie”. W imieniu swych ko- legów parlamentarzystów za hu- manitarny czyn B. Straupene podziękował deputowany do Rady Najwyższej, honorowy pre- zes Litewskiej Wspólnoty Ży- dów Emanuelis Zingeris.

Zaprasza Madryt, Sewilla, Barcelona

WILNO (ELTA). 9 stycznia premier G. Wagnerius przyjął ambasadora Królestwa Hiszpanii na Litwę Carlosa Fernandez Longoria, którego siedziba znaj- duje się w Kopenhadze.

Gość powiedział, że podob- nie jak i wszyscy Hiszpanie, podziwiał zwyciężoną walkę narodu litewskiego o odrodzenie swej niepodległości i cieszy się, że powierzono mu zaszczytny urząd przedstawiciela Hisz- panii na Litwie. Wręczył G. Wa- gnoriusowi list z noworocznymi życzeniami od przywódcy swego rządu Felipe Gonzaleza Marque- za.

Ambasador przypomniał, że w związku z wystawą światową, letnimi igrzyskami w Barcelonie i przewidzianymi różnymi im-

prezami międzynarodowymi w Madrycie, Hiszpania obecnie znalazła się w centrum uwagi świata. Dążąc do nawiązania bliższych więzi z Litwą i rozwi- nięcia ich, powiedział, rząd Hiszpanii postanowił na wysta- wie w Sewilli nieodpłatnie prze- znaczyć pawilon na ekspozycję naszej republiki.

G. Wagnerius wyraził podzi- kowanie premierowi Hiszpanii, jego rządowi, narodowi.

PRZENIESIONO DZIEŃ ODPOCZYŃKU

Rząd Republiki Litewskiej po- stanowił przenieść dzień odpo- cychku z 11 stycznia 1992 r., so- boty, na 13 stycznia, poniedział- lek.

O dalszej współpracy w sferze oświaty między Litwą i Polską

W tym tygodniu bawiła w Wi- lnie delegacja Ministerstwa Edu- kacji Narodowej RP. W jej składzie byli dyrektor Departa- mentu Współpracy z Zagranicą MEN Stanisław Puchala, dyrek- tor Departamentu Kształcenia O- gólnego MEN Mirosław Sawicki, kierownik Samodzielnego Wydziału ds. Polonii Agnieszka Borkowska, główny specjalista w Departamencie Współpracy z Zagranicą Krystyna Maszewska. W Ministerstwie Kultury i Oświ- aty RL prowadzono rozmowy o dalszej współpracy w dziedzi- nie oświaty i szkolnictwa wyż- szego między Polską i Litwą. Przygotowana została odpowie- dź na umowę, którą ministrowie obu krajów w drugiej połowie lutego mają podpisać. W tym celu do Wilna ma przyjechać minister Edukacji Narodowej Andrzej Steinmachowski.

Podczas pobytu goście spotka- li się z Polską Macierzą Szkol- ną, Stowarzyszeniem Naukow- ców Polaków na Litwie, zwiezdi- ła Jęczmienińska Szkół Średnią w rejonie wileńskim.

Inf. wt.

Na Dzień Obronców Wolności

Jak już komunikowano, w niedziele, 12 stycznia o godzinie 15 zwolnienie się nadzwyczajnie po- siedzenie Rady Najwyższej, po- święcone Dniowi Obronców Wo- lności Litwy. Prezydium Rady Najwyższej podjęło uchwałę, a- by na posiedzeniu przedstawic- ieli uzupełnienia ustawy „O dodatkowych gwarancjach so- cjalnych rodzinom osób, które u- cierpiały w walce o wolność Li- twy w dniach 11—13 stycznia 1991 r. i podczas późniejszych wydarzeń”. Postanowiono przy- jąć ten projekt w trybie nad- zwyczajnym.

Wiele osób zostanie odznaczo- nych pamiętkowym medalem 13 stycznia. Komisja do spraw od- znaczonych nie nadają z rozpatry- waniem wszystkich wniosków. Dlatego część osób zostanie ude- korowana później, mianowicie 16 lutego, w innych pamiętnych dla Litwy dniach.

(ELTA)

O pokój, jedność i zgodę

W rocznicę trwóznym dni dla Litwy, pamiętając o okresie, kiedy wszystkie demokratyczne i wolności mijające się, niezłomnie z narodowości stanęły do oby- wanej niepodległości Litwy wy- kazując tym jedynomyślność i

zgodę, w kościele św. Ducha od- będzie się Msza święta. Jej in- tencja brzmi: „O pokój, jedność i zgodę”. Celebrować ją będą ks. ks. Jan i Dariusz, koledzy wykoną kościelny chór dziecięcy pod dyr. W. Korkuciusa. Fundacja Kultury Polskiej im. J. Montwi- ła, do której należy powstały i organizacja tej kościelnej uro- czystości, zaprasza wiernych Ro- daków do kościoła św. Ducha w sobotę o godz. 14. Inf. wt.

Więści z Polski

PRYWATYZACJA:
SPIESZYĆ CZY ZACZEKAĆ

Nowy rząd Polski postanowił powstrzymać prywatyzację. Na konferencji prasowej poinformował o tym nowy minister prywatyzacji Tomasz Gruszczyk. Jego zdaniem, polityka prywatyzacji powinna być uzgodniona z polityką rozwoju przemysłu.

Jest to pierwszy krok, który odbiega od tendencji poprzedniego rządu Jana Krzysztofa Bieleckiego, wiele uwagi poświęcającego jej najszybszej własnej prywatyzacji dużych przedsiębiorstw. Zdaniem krytyków starego rządu, szkodzi to działalności fabryk, zmniejsza się ich produkcja, a zarządem sporo środków traci budżet państwa, dla którego przemysł państwowy jest jednym z głównych źródeł wpływów.

Obecnie sektor prywatny w gospodarce Polski stanowi około 30 proc.

WALKĄ Z KORUPCJĄ

Nowy rząd Polski wypowiada bezwzględnej wojnę korupcji. Powzięto uchwałę ograniczającą działalność gospodarczą urzędników pełniących funkcje społeczne. W projekcie uchwały, który przedłożony zostanie do rozpatrzenia Sejmowi przewiduje się, iż wysoko stojący urzędnicy oraz posłowie rokrocznie będą musieli przedstawiać sprawozdanie z majątku własnego i żony, urzędnicy nie będą mogli uczestniczyć w działalności firm.

Podobno w ciągu dwóch lat Trzeciej Rzeczypospolitej z powodu korupcji i łapownictwa budżet państwa stracił około 40 mld złotych. Szerokim echem odbiły się afery alkoholowe, nielegalna działalność poszczególnych firm.

NAJSTARSZY
MIESZKANIEC POLSKI

Najstarszy mieszkaniec Polski ukończył 110 lat. Pochodzący z Wileńszczyzny mieszkaniec Koszalina Bolesław Sipowicz urodził się w rodzinie rolnika, dochował się siedmiorga dzieci. Obecnie mieszka u syna. Chociaż nieco niedostosowany, ma jednak jasny umysł i dobrą pamięć. Zapytany przez dziennikarzy o receptę na długowieczność najstarszy Polak powiedział, że być może jego zdrowie zahartowały siberijskie mrozy, gdyż w 1939 r. wraz z rodziną był wywieziony i do Polski powrócił dopiero w 1946 roku.

PRZERZEDZAJĄ SIĘ
SZEREGI HANDLARZY
ZE WSCHODU

Po nowym roku w stolicy Polski znacznie ubyło „handlarzy” ze Wschodu. Na synnym już stadionie 10-lecia w Warszawie handluje zaledwie kilkudziesięciu przybyszów. Nie widać też samochodów z numeracją byłego Związku Radzieckiego.

Sądzić należy, że przyczyną tego jest nagły wzrost cen w Rosji i innych republikach, jak też konieczność nabywania niektórych kolejowych za dolary. M.in. zmniejszenie liczby handlarzy ze Wschodu wpłynęło też na ceny towarów, co wzbudziło niezadowolenie miejscowych klientów. Martwią się też polscy sprzedawcy: goście ze Wschodu stanowili gros ich klientów — skupowali dzinsy, tureckie swetry i kurtki.

Dziś na stadionie coraz częściej można spotkać handlarzy z Wietnamu, Mongolii, Indii.

A. DEGUTIS,
kor. ELTA

Rozmowy ministrów obrony

Jak poinformowano z Bonn, Bundeswehra udzieli pomocy w szkoleniu żołnierzy sił zbrojnych Litwy oraz w zakresie zarządzania wojskiem. Porozumienie w tej sprawie zawarli ministrowie obrony RFN Gerhard Stoltenberg i jego kolega z Litwy Audrius Butkevicius podczas jego wizyty w Niemczech.

Jak poinformowało Ministerstwo Obrony RFN w toku rozmów strony omówiły też przebieg wy-

darzeń w państwach bałtyckich, problemy bezpieczeństwa europejskiego oraz kooperacji we współpracy Rady Północnoatlantyckiej. G. Stoltenberg zapewnił A. Butkeviciusa, iż rząd federalny szczerze przychylił się do udziału procesów, zachodzących w sferze politycznej, gospodarczej i kulturalnej krajów bałtyckich.

(ELTA)

Dymisja ministra obrony Jugostawii

BELGRAD, 8 stycznia (Reuter — ELTA). Minister obrony Jugostawii V. Kadijević we środę podał się do dymisji, nazajutrz po zestrzeleniu śmigłowca z obserwatorami EWG, podaje agencja Tanjug.

V. Kadijević w swym liście do prezydenta federalnego oświadczył: „Na posiedzeniu, które się odbyło 31 grudnia 1991 r.

poinformowałem członków prezydentury, że z powodu pogorszenia się stanu zdrowia nie mogę zajmować dużej stanowisko federalnego ministra obrony narodowej”. Tym listem potwierdził obecnie swą rezygnację.

Ministerstwo obrony poinformowało, iż czasowo obowiązki te pełnić będzie szef personelu armii generał Blagoje Adžić.

Gamsachurdia nie zamierza się poddać

Obalony prezydent Gruzji Z. Gamsachurdia nie zamierza rezygnować z walki i liczy na pomoc międzynarodową. „Zamierzam kontynuować walkę o sprawiedliwość i prawo” — oświadczył on w wywiadzie dla japońskiej sieci telewizyjnej MHK. Będziemy mobilizowali opinię publiczną, przyciągali uwagę społeczności świata” — powiedział.

Gamsachurdia nie uważa się za eks-prezydenta i rezygnuje z

pełnomocnictw przywódcy państwa gruzińskiego dopiero wtedy, gdy jego wyborcy odwołają z tego urzędu. We środę wieczorem w Izdewanie oświadczył on to korespondentom Armenpress. Powiedział, że opuścił gmach rządów w Tbilisi jedynie dlatego, aby przerwać rozlew krwi. Odmówił spotkania z przebywającą tu delegacją opozycji gruzińskiej.

(ELTA)

ROZMAITOŚCI

❖ Ukazanie się w stolicy Tajlandii puszek z... konserwowym łemem stało się nowym świadectwem, że powietrze w mieście należy do najbardziej zanieczyszczonych na świecie. Japońscy dostawcy zdołali w ciągu trzech miesięcy sprzedać ich co najmniej 2 tysiące. Wartość każdej puszkii wynosi 5.300 cm³ 95-procentowego tlenu. Cena 12 dolarów USA.

❖ Drogo? Nie jest to tanio, ale nabywców wystarcza. Zasadniczo są to ludzie interesu, którzy spędzają wiele godzin w klimatyzowanych pomieszczeniach lub korytarzach na ulicach stolicy. Wiele poważnych wierz w reklamowane zalety nowego produktu amerykańskiego. Uważa się, że jednej puszkii wystarczy całkowicie, aby zregenerować utracone siły.

❖ Niewidomy mieszkaniec duńskiego miasta Nyborg (wyspa Flonia) Klaus Ursin w ciągu 6 godzin storsował wpływ cieśniny Wielki Belt — między miastami Nyborg i Korsør, pokonując odległość 20 km. Płynął on za assekurowaną gołodzią, która jednocześnie stanowiła dla niego dzwinkowy punkt orientacyjny. Klaus utracił wzrok, gdy miał 20 lat. Odłatał dokonał 3 skoków spadaczkowych. Do liczby jego osiągnięć sportowych należy tytuł rekordzisty Europy Północnej w wysięgu kołarskim na tandemach.

który wywalczył w 1986 roku. ❖ Światowy „rekord” nieprzerwanego parodiowania pobit Shrinivas, 29-letni aktor z indyjskiego miasta Haidarabad. Aby zrealizować swe marzenie — trafić do „Księgi rekordów Guinnessa” w obecności prawie 500 widzów — uczestników w ciągu 32 godzin parodiował znanych działaczy politycznych i gwiazd filmowe, naśladował różne ptaki i zwierzęta. W ten sposób Shrinivas ponad cztery i pół razy prześcignął poprzedni „rekord” światowy wynoszący 7 godzin.

❖ Hiszpania ma teraz tyle samo barów, ile wszystkie kraje członkowskie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej razem wzięte. Według opublikowanych danych w kraju działa 133.000 barów i kafelek, 36.000 restauracji i 5.200 piwiarń oraz dyskotek.

Najwięcej lokali rozrywkowych przypada na Baleary, Katalonię, Andaluzję, Wyspy Kanaryjskie i okrug Walencja, ściągających setki tysięcy turystów zagranicznych.

❖ „85-letni Izraelczyk Naftali Sztrudler szuka modelki kobiety, która zgodziłaby się urodzić mu dziecko. Wynagrodzenie — 1 mln szekeli (około 430 tys. dolarów USA). Takie ogłoszenie, pismo „Egyptian Gazette”, ukazało się ostatnio w izraelskiej gazecie „Hadasot”. Szukający się do tego, by zostać nowożeńcem, Izraelczyk postawił twardy warunek: kobieta powinna mu o-

Jubileusz
Maurice Bejarta

LOZANNA (DPA—ELTA). Znanym również publiczności litewskiej lider nowoczesnego baletu europejskiego Maurice Bejart na Nowy Rok obchodził 65 rocznicę urodzin. Już prawie od czterech dekad kierował „ojciec” całego pokolenia tancerzy realistycznie własne idee artystyczne, filozoficzne i psychologiczne w ogromnych barwnych spektaklach, które z entuzjazmem witają miliony widzów na całym świecie.

Urodzony w Marsylii syn piosenkarza Gastona Bergera w pierwszym sensie jest człowiekiem bez ojczyzny. Wykształcenie filozoficzne, przeżycie we wczesnej młodości na islam, ciągłe podróże po całym świecie — oto charakterystyczne szczegóły życia artysty. Debiutując w 1945 roku w operze marsylskiej po kilku latach znalazł się w Sztokholmie. Pierwszą trupą, którą stworzył, był „Balet Gwiazd”. W 1957 roku Bejart jest już kierownikiem baletu teatru paryskiego, jeszcze po dwóch latach zwraca na siebie uwagę spektaklem „Święte Włosy” w Brukseli. Tu objął kierownictwo słynną trupą „Balet XX wieku” i nie opuścił Brukseli do 1987 r. M. Bejart mieszka w Lozannie.

SPORT

KŁOPOTY PREZYDENTOW

❖ Niedawny rozpad Związku Radzieckiego sprawił też kłopoty nie lada prezydentowi międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego J.-A. Samaranchowi. Nie za bardzo wiadomo, kto będzie go reprezentował w najbliższych Igrzyskach Olimpijskich w Albertville i Barcelonie oraz pod jaką wystąpi flaga.

Właśnie wczoraj w Lozannie, siedzibie MKOI, Samaranch prowadził rozmowy z prezydentem NKOI nowo utworzonej Wspólnoty państw W. Smirnowem we wszystkich powyższych kwestiach. Prezydent MKOI zapowiedział również, że 18 stycznia podczas wizyty w Rosji spotka się z B. Jelcynem, by ostatecznie ustalić wszystkie szczegóły występu sportowców byłego Związku Radzieckiego w najbliższych bataliach olimpijskich.

❖ W tarapatkach znajduje się też prezydent UEFA L. Johansson. 16 stycznia w Göteborgu ma się odbyć losowanie turnieju finałowego piłkarskich mistrzostw Europy-92. Jak wiadomo, w gronie 8 zespołów znajdują się też piłkarze Jugostawii. Kto ich będzie reprezentował? Jeśli Serbowie, zaprotęstują Chorwaci i odwrotnie.

Johansson prowadzi na ten temat intensywne pertraktacje, zamierza naradzić się z władzami FIFA. Nie wyklucza się też wariant, że zamiast Jugostawii (o ile pertraktacje spłyną na niczym), w turnieju mogą wystąpić Dufczyści, jako zespół, który zdobył II lokatę w eliminacjach w grupie IV.

ZNICZ WĘDRUJE PO FRANCJI

Znicz olimpijski, który w dniu 8 lutego ma zapłonąć w Albertville, wieszczak otwarcia XVI Białej Olimpiady, a który obecnie sztafeta wędruje po Francji, przebył już trasę 2400 km z 5000 km, jakie łącznie ma przemierzyć. Innymi słowy, znajduje się on prawie na półmetku.

Organizatorzy Igrzysk nie omisskali, aby wykorzystać wędrującą znicza olimpijskiego do wielkiego festynu sportowego w miastach, przez które przebiega sztafeta. Na te cele przeznaczono aż 15 mln dolarów.

BOGATE DROGE
MISTRZOSTWA

Komitet organizacyjny finałowego turnieju piłkarskich mistrzostw Europy prognozuje uzyskanie rekordowych dochodów z imprezy, a co za tym idzie, nastąpią rekordowe rozliczenia, dwukrotnie wyższe niż w analogicznej imprezie w roku 1988.

Każda z 8 drużyn — finalistów otrzyma po 3 mln dolarów, a ponadto dodatki w zależności od uzyskanych wyników. Będą one sumy wpłyną też do kasy UEFA. Szwecja jedynie ze sprzedaży biletów ma otrzymać 1,5 mln dolarów — półtora raza więcej niż w poprzednich mistrzostwach.

Co prawda, kibice będą musieli brnąć za sawkami. Ceny biletów na jeden mecz wahają się bowiem od 20 do 150 dolarów.

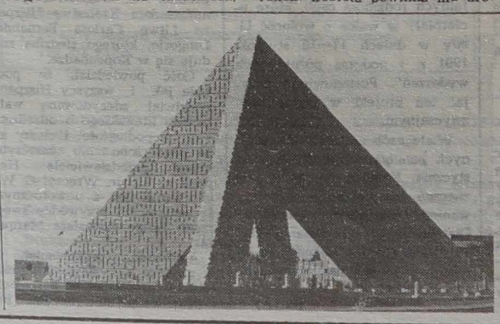
UNIwersalny MOSES

Znakomity amerykański pilot, karz, mistrz świata i Igrzysk Olimpijskich E. Moses zapowiedział, że w tym roku zapewne dwukrotnie udział w Igrzyskach Olimpijskich. W Albertville będzie startował w bobslejach reprezentacji USA, a w Barcelonie wystąpi na swym rodzinnym dystansie — w biegu na 400 m ppł.

Warto dodać, że zaraz po Igrzyskach w Seulu Moses zaplanował plotki dla bobsleistów, a ostatnio znów wrócił na bieżnię. Czy żeby jak dawniej zwyciężać?

Kronika

Adolfas Gurskis został mianowany dyrektorem Agencji Telegraficznej (ELTA) rządu Republiki Litewskiej.



Ogrom piramid i koronki minaretów, labirynty średniowiecznych ulic oraz pstry kalejdoskop bazaru, wspaniała przestrzeń wodna Nilu — to wszystko się składa na oblicze Kairu, stolicy Arabskiej Republiki Egiptu. Jest to miasto o wielowiekowej historii, największe w Afryce i na Bliskim Wschodzie. Liczy ponad 11 mln mieszkańców, skoncentrowana jest znaczna część przemysłu kraju.

NA ZDJĘCIU: pomnik Nizneganego Żołnierza w nowej dzielnicy Kairu.

Ustawa Republiki Litewskiej o urlopach

ROZDZIAŁ I

ZASADY OGÓLNE

Artykuł 1. Przeznaczenie ustawy

Niniejsza ustawa ustala rodzaje urlopów, minimalny okres, tryb i warunki ich udzielania oraz opłaty.

Artykuł 2. Prawo do urlopów, warunki ich udzielania

Obywatele Republiki Litewskiej, pracujący na podstawie umowy o pracę lub członkowie w przedsiębiorstwach, instytucjach, organizacjach (w dalszym tekście przedsiębiorstwo) na terytorium Litwy, a także poza jej granicami w przedsiębiorstwach znajdujących się w jurysdykcji Republiki Litewskiej niezależnie od formy ich własności, mają prawo do urlopów.

Zołnierze Służby Ochrony Kraju, systemu spraw wewnętrznych, pracownikom zbrojeniowym oraz niektórych innych formacji prawo do urlopów, warunki ich udzielania odpowiednio ustalają normatywne akty Republiki Litewskiej.

Obywatele zagraniczni, osoby bez obywatelstwa, pracujące w przedsiębiorstwach, wskazanych w pierwszej części tego artykułu, mają prawo do urlopów, z wyjątkiem jak i obywateli Republiki Litewskiej, o ile między państwowe porozumienia (umowy) nie przewidują czegoś innego.

Artykuł 3. Rodzaje urlopów

Urlopy mogą być: dorożne i docelowe.

ROZDZIAŁ II

URLOPY DOROŻNE

Artykuł 4. Pojęcie urlopu dorożnego

Urlop dorożny — to dni kalendarzowe, udzielane pracownikom dla wypoczynku oraz regeneracji roboczej z zachowaniem miejsca pracy (stanowiska) oraz wypłaty przeciętnych poborów. Dni świątecznych, ogłoszonych za wolne od pracy nie wlicza się do urlopu.

Artykuł 5. Rodzaje dorożnych urlopów

Dorożne urlopy są: minimalne; przedłużone.

Artykuł 6. Okres dorożnych minimalnych urlopów

Okres dorożnych minimalnych urlopów wynosi 28 dni kalendarzowych. Dla pracujących do lat 18 i inwalidów — 35 dni kalendarzowych.

Pracującym niepełny dzień roboczy lub niepełny tydzień roboczy urlopy nie są skracane.

Artykuł 7. Dorożne urlopy przedłużone

Przedłużone do 58 dni kalendarzowych urlopy udzielane są pracownikom pewnych kategorii, których praca jest związana z dużym napięciem nerwowym, emocjonalnym, umysłowym oraz ryzykiem zawodowym, a także tym, których warunki pracy są specyficzne.

Wykaz kategorii pracowników, którym przysługują prawo do tego urlopu, zatwierdza i kontroluje okres przedłużonych urlopów dla każdej kategorii pracowników ustala rząd Republiki Litewskiej.

Artykuł 8. Tryb udzielania dorożnych urlopów

Za pierwszy rok pracy urlopu udziela się po 6 miesiącach ciągłej pracy w tym przedsiębiorstwie, nie później jednak niż do końca roku pracy. Przed upływem 6 miesięcy nieprzerwanej pracy urlopu udziela się kobiecie na ich życzenie przed urlopem macierzyńskim lub tuż po nim.

Pedagogom instytucji szkolnych, którzy podjęli w nich pracę w pierwszym roku pracy urlop może być udzielony na okres wakacji letnich uczniów i studentów.

Urlopy za drugi rok pracy oraz kolejne lata udzielane są w dowolnym okresie pracy według kolejności udzielania urlopów, której tryb ustala się w u-

stawie zespółowej, a tam, gdzie umowa ta nie jest zawierana — kolejności udzielania urlopów ustala się w drodze porozumienia stron.

Artykuł 9. Prawo wyboru czasu dorożnego urlopu

Prawo wyboru czasu urlopu po sześciu miesiącach ciągłej pracy w tym przedsiębiorstwie mają:

- osoby do lat 18;
- kobiety ciężarne oraz kobiety, posiadające dzieci w wieku do lat 14 lub dziecko inwalide.

Dla mężczyzn, których żonom udzielono urlopów z tytułu macierzyństwa, na ich życzenie urlopu udziela się w okresie urlopu żony.

Pracownikom, udającym się na kurację do sanatoriów innych placówek zdrowotnych, a także domów wczasowych ze skierowaniem rodzinnym, na ich życzenie urlopu udziela się w czasie wskazanym w skierowaniu, Pracownicy, pragnący otrzymać urlop w czasie, wskazanym w skierowaniu rodzinnym, zobowiązani są poinformować o tym pracodawcę nie później niż o 30 dni kalendarzowych.

Pracownikom, pielęgnującym chorych i inwalidów, posiadających rekomendację lekarską, urlopu udziela się w pożądanym przez nich czasie.

Pracownikom, cierpiącym na choroby chroniczne, których zastrzeżenie uzależnione jest od sezonu roku, posiadających orzeczenie lekarskie przy porozumieniu stron urlopu udziela się w pożądanym czasie.

Osobom, uczęszczającym na studia dla pracujących urlop na ich życzenie dostosowuje się do czasu egzaminów, zaliczeń, obron pracy dyplomowej, prac laboratoryjnych i konsultacji.

Artykuł 10. Przypadki przedłużenia i przeniesienia dorożnych urlopów

Urlopy udzielane są w każdym roku pracy w ustalonym czasie. Czas urlopu może być przeniesiony za umową stron.

Do okresu urlopu nie wlicza się i urlop przedłuża się, jeśli: pracownik jest czasowo niezdolny do pracy;

pracownik w okresie dorożnego urlopu zdobywa prawo do urlopu docelowego ustalonego w art. 18 i 23 niniejszej ustawy; pracownik uczestniczy w likwidacji skutków klęsk żywiołowych lub awarii niezależnie od tego, w jakim trybie powołany został do tych prac, a także, gdy zostaje powołany do pełnienia obowiązków państwowych przewidzianych w ustawodawstwie Republiki Litewskiej.

W przypadku przedłużenia urlopu opłata za niego nie jest przeliczana.

Artykuł 11. Udzielanie częściowych urlopów dorożnych

Częściowego urlopu udziela się za porozumieniem stron. Jedną z części urlopu nie może być krótsza niż 14 dni kalendarzowych.

Artykuł 12. Odwołanie z dorożnego urlopu

Odwołać z urlopu zezwala się tylko za zgodą pracownika.

Nie wykorzystana część urlopu ma być udzielona w innym okresie pracy bądź dołączona do urlopu innego roku pracy według trybu ustalonego w art. 11 niniejszej ustawy.

Artykuł 13. Okresy wliczane do stażu pracy, za które udziela się dorożnego urlopu

Do stażu pracy, za który udziela się urlopu, wliczany jest: faktycznie przepracowany okres;

okres, w którym zgodnie z ustawą pracownik zachowywał miejsce (stanowisko) pracy i całą pensję albo jej część, jak też, gdy otrzymuje stypendium albo inne wypłaty;

okres, w którym pracownik otrzymał zasiłek z tytułu tymczasowej niezdolności do pracy albo stały i niepełny;

bezpłatny urlop do 14 dni kalendarzowych; bezpłatny urlop do 30 dni kalendarzowych dla inwalidów, jak też rodziców opiekunów, osób

pielegnujących inwalide (część druga artykułu 25 niniejszej ustawy);

okres wymuszonego przejazdu dla pracowników, którzy wrócili do wcześniejszej pracy;

okres legalnego strajku; okres dla osób zwolnionych z pracy z powodu redukcji etatów, likwidacji przedsiębiorstwa, przekwalifikowania się;

inne ustalone przez ustawę okresy.

Artykuł 14. Udzielanie nie wykorzystanego dorożnego urlopu przy zwalnianiu z pracy

W razie zwalniania pracownika z pracy (z wyjątkiem przypadków, gdy jest zwalniany z własnej winy), nie wykorzystany urlop na jego życzenie jest udzielany z przesunięciem daty zwolnienia. W takim przypadku za datę zwolnienia z pracy uważa się dzień następujący po dniu zakończenia urlopu.

Artykuł 15. Opłacanie dorożnych urlopów

Na okres urlopu pracownikowi gwarantuje się średnie zarobki.

Tryb obliczania średnich zarobków ustala rząd Republiki Litewskiej.

Urlopowe wypłaca się nie później niż o 3 dni kalendarzowe przed rozpoczęciem urlopu. Jeżeli w ustalonym czasie nie wypłaca się pracownikowi należnego mu zarobku nie z winy pracownika, urlop przedłuża się o tyle dni, ile było zwłoki w wypłaceniu, placąc za zwłokę jak za urlop.

Artykuł 16. Kompensata pieniężna za nie wykorzystany dorożny urlop

Nie zezwala się zastępować urlopu kompensatą pieniężną. Gdy po rozwiązaniu stosunku pracy pracownikowi nie może być udzielony urlop albo gdy pracownik nie żyje go, wypłaca się mu kompensatę pieniężną.

ROZDZIAŁ III

URLOP DOCELOWY

Artykuł 17. Rodzaje urlopów docelowych

Urlopy docelowe są: macierzyński; opieki nad dzieckiem; nauki; bezpłatny.

Artykuł 18. Urlop macierzyński

Kobietom udziela się urlopu macierzyńskiego — 70 dni kalendarzowych przed porodem i 56 dni kalendarzowych po porodzie (w przypadku skomplikowanego porodu albo urodzenia dwójki i więcej dzieci — 70 dni kalendarzowych).

Urlop ten oblicza się w trybie ogólnym i udziela kobiecie w całości niezależnie od liczby dni wykorzystanych faktycznie przed porodem. Za okres tego urlopu wypłaca się zasiłek ustalony przez ustawę Republiki Litewskiej o państwowym ubezpieczeniu socjalnym.

Artykuł 19. Urlop dla opieki nad dzieckiem przed ukończeniem trzech lat

Na życzenie matki udziela się jej urlopu w celu opieki nad

dzieckiem do ukończenia trzech lat.

Według wyboru rodziny urlopu tego udziela się ojcu, babci, dziadkowi, dziecku albo innym krewnym, faktycznie wychowującym dziecko. Urlop można wykorzystać w całości albo częściowo, zaś osoby, uprawnione do otrzymania tego urlopu, mogą brać go na zmianę.

Na okres tego urlopu wypłaca się zasiłek ustalony przez państwo, jak też zachowuje się miejsce (stanowisko) pracy, z wyjątkiem przypadków, gdy przedsiębiorstwo jest likwidowane całkowicie.

Artykuł 20. Dodatkowy bezpłatny urlop dla opieki nad dzieckiem

Na życzenie matki, wychowującej dziecko do lat 14, w czasie uzgodnionym przez strony roku udziela się bezpłatnego urlopu na okres do 14 dni kalendarzowych. Matkom, wychowującym dziecko inwalide do lat 16, w czasie uzgodnionym przez strony roku udziela się bezpłatnego urlopu do 30 dni kalendarzowych.

Artykuł 21. Urlop dla osób, które adoptowały dziecko

Osobom, które adoptowały noworodków i opiekunów, którzy wzięli niemowlę w opiekę, udziela się urlopu za czas od dnia adopcji lub wzięcia w opiekę do ukończenia 70 dni przed niemowlę, placąc, jak przewiduje artykuł 18 niniejszej ustawy. Udziela się im również urlopu, przewidzianego w artykułach 19 i 20 niniejszej ustawy.

Artykuł 22. Urlop dla rodziców i innych osób wychowujących dzieci bez matki

Ojciec, opiekunka (opiekun), opiekunka społeczna (opiekun społeczny), wychowujący dzieci bez matki (w przypadku, gdy zmarła, odebrano jej prawa macierzyństwa albo, gdy z powodu orzeczenia lekarskiego, nie może opiekować się dzieckiem, jak też w innych przypadkach, gdy matka nie może opiekować się dzieckiem), na wniosek organu opiekuńczego czy kuratorskiego mają prawo i gwarancję do urlopu przewidzianego w artykułach 9, 19, 20 i 21 niniejszej ustawy.

Artykuł 23. Urlop związany z nauką

Pracownikom udziela się urlopu na przygotowanie się i składanie egzaminów wstępnych na wyższe uczelnie — po 3 dni na każdy egzamin.

Pracownikom, którzy pomyślnie ucą się w placówkach naukowych, na podstawie świadectw — zwolnień tych placówek udziela się urlopu w celu nauki.

Na przygotowanie się i złożenie kolejnego egzaminu — po 3 dni na każdy egzamin;

na przygotowanie się i zdanie zaliczenia; — po dwa dni na każde zaliczenie;

na wykonanie prac laboratoryjnych i konsultacje — tyle dni, ile wskazano w planach i wykazach nauki;

na zakończenie i obronę pracy naukowej.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej

W. LANDSBERGIS

Wilno, 17 grudnia 1991 r.

UCHWAŁA RADY NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITEWSKIEJ O WEJŚCIU W ŻYCIĘ USTAWY REPUBLIKI LITEWSKIEJ O URLOPACH

Rada Najwyższa Republiki Litewskiej postanowiła:

1. Ustalić, że:

Ustawa Republiki Litewskiej o urlopach wchodzi w życie od 1 stycznia 1992 r. z wyjątkiem artykułu 7, który wchodzi w życie od 31 stycznia 1992 r.;

osobom pracującym w szkodliwych warunkach, dla których po wejściu w życie ustawy Republiki Litewskiej o urlopach ulega skróceniu okres urlopu docelowego, zanim zostanie przyjęta ustawa o bezpieczeństwie

cy dyplomowej — 30 dni kalendarzowych;

przygotowanie się i złożenie egzaminów państwowych (w tym również egzaminu na świadectwo dojrzałości średniej szkoły ogólnokształcącej) — po 6 dni na każdy egzamin.

Do czasu urlopu nie zalicza się czasu zużytego na podróży.

Artykuł 24. Warunki odpłatności urlopu udzielanego osobom uczącym się bez przerwania pracy

Pracownikom wyszczególnionym w artykule 23 niniejszej ustawy, którzy uczą się, składając egzaminy wstępne na wyższe uczelnie ze skierowaniami przedsiębiorstw, za udzielanie urlopów przedsiębiorstwa te wypłacają co najmniej średni zarobek.

Pracownikom, składającym egzaminy wstępne i uczącym się z własnej inicjatywy, kwestię odpłatności okresu nauki rozstrzyga się w umowie zbiorowej albo na podstawie porozumienia stron.

Artykuł 25. Bezpłatne urlopy z powodu okoliczności rodzinnych i innych ważnych przyczyn

Bezpłatnego urlopu z powodu okoliczności rodzinnych i innych ważnych przyczyn udziela się w trybie ustalonym w umowie zbiorowej albo na podstawie porozumienia stron.

Jeżeli inwalidzi, jak też rodzice, opiekunowie, opiekunowie społeczni, pielęgnujący inwalide, którym na podstawie orzeczenia komisji ustalającej inwalidztwo ustalono nieodwołalność ciągłej pielęgnacji, życzą tego, to im co roku udziela się do 30 dni kalendarzowych bezpłatnego urlopu w czasie uzgodnionym przez strony.

ROZDZIAŁ IV

CZĘŚĆ KOŃCOWA

Artykuł 26. Prawo do ustalania gwarancji dodatkowych urlopów

W umowach zbiorowych lub umowach o pracę mogą być ustalone urlopy dłuższe lub innych rodzajów, dodatkowe w wyborze okresu urlopu, przewidziane większe opłaty za urlop niż gwarantuje niniejsza ustawa.

Artykuł 27. Rozstrzyganie sporów

Spory, powstające w trakcie stosowania niniejszej ustawy, rozpatrywane są w trybie ustalonym do rozpatrywania sporów pracowników.

Artykuł 28. Kontrola przestrzegania ustawy

Przestrzeganie niniejszej ustawy kontroluje Państwowa Inspekcja Pracy.

Artykuł 29. Odpowiedzialność za naruszenie niniejszej ustawy

Straty zaistniałe po naruszeniu tej ustawy, musi wyrównać strona winna.

W przypadkach ustalonych przez ustawę Republiki Litewskiej za naruszenie niniejszej ustawy stosowana jest odpowiedzialność dyscyplinarna, administracyjna lub karna.

bowiązującymi w tym czasie.

2. Polecić rządowi Republiki Litewskiej:

1) do 15 kwietnia 1992 r. przygotować projekt ustawy o kodeksie ustaw Republiki Litewskiej o pracy, nowelizacji innych obowiązujących ustaw o pracy, związanych z przyjęciem tej ustawy;

2) do 31 stycznia 1992 r. zatwierdzić listę kategorii pracowników, uprawnionych do przedłużonego dorożnego urlopu, ustalając jednocześnie dla każdej kategorii tych pracowników konkretny okres urlopu.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej

W. LANDSBERGIS

Wilno, 17 grudnia 1991 r.

Problemy prywatyzacji

Ile ziemi potrzebuje spółka

W trakcie reformy rolnej przy opracowywaniu projektów regulacji rolnych, przede wszystkim uwzględnia się wolę ludności wiejskiej, wyrażoną poprzez podania w sprawie nabycia (odzyskania) kupna) się wydzierżawienia ziemi. Jednakże, gdy powstaje nowe przedsiębiorstwo rolne lub spółka to zaczyna się o to przede wszystkim od zespołu pracowniczego, czyli od inicjatywy grupy ludzi, będących w stanie nabyć mienie prywatyzowanych gospodarstw. Niejedyn rolnik będzie mógł zdecydować się i wybrać własny sposób gospodarowania dopiero wówczas, gdy zda sobie sprawę z tego, jak ma wyglądać nowe gospodarstwo i jaką będzie miało podstawę prawną. Wstępnego projektu regulacji rolnej również nie da się przygotować, zanim nie wyrażyli życzenia otrzymania ziemi duże gospodarstwa nowego typu — państwowe bądź społeczne przedsiębiorstwa rolne. Jako podstawowi producenci artykułów spożywczych gospodarstwa te, niewątpliwie, przetrwają przez dłuższy czas.

Jedną z najbardziej zalecanych form społecznego przedsiębiorstwa rolnego jest spółka. Spółki będą dziedziczyły czyli nabydą na wspólna własność podstawowe środki produkcji byłych gospodarstw, gdy w okresie reformy rolnej dowiodą swego prawa funkcjonowania, a przede wszystkim prawa użytkowania ziemi. A dowodem tego są podania przyszłych członków spółki oraz samej spółki jako osoby prawnej, złożone na formularzu według wzoru ustalonego w załącznikach uchwały nr 423 rządu Republiki Litewskiej z 12 października 1991 r.

Od spółki rolnej bądź innego społecznego czy państwowego przedsiębiorstwa rolnego wymaga się motywacji, na której podstawie się żąda ziemi, podobnie jak od osób pragnących założyć (na odzyskanej lub kupowanej ziemi) gospodarstwo indywidualne, dowodu gotowości do gospodarowania. Sednem tego uzasadnienia ma być obszar ziemi wystarczający do wytwarzania produkcji towarowej i pasz w zakresie racjonalnego wykorzystania środków produkcyjnych oraz innego mienia rolnego.

ników państwa, stworzonego na przestrzeni wielu lat. Zazwyczaj uważa się, że spółka rolna jest gospodarstwem, w którym uprawa roślin i hodowla bydła są wzajemnie zbilansowane. Jeżeli w toku reformy powstana spółki o wyższej specjalizacji, zapotrzebowanie na ziemię oblicza się łącznie na wszystkie odcinki gospodarstwa objęte wierzami technologicznymi (przewóz pasz, ściółki, obornika, bydła itp.) a dopiero później odpowiednio różnicuje się ją na poszczególne odcinki.

Zakres produkcji tworzącej się spółki ma być projektowany nie na podstawie wielkości obszaru, jaki pozostaje jej od gospodarstw prywatnych i indywidualnych, lecz zgodnie z możliwością efektywnego wykorzystania nabywanych przez członków spółki zespołów produkcyjno-technologicznych. Określa to celowość ekonomiczna oraz założenia ustaw, by stworzyć jednakowe warunki funkcjonowania wszystkich form gospodarowania. Wskazana w podaniu liczba była spółki ma być zbliżona do liczby zwierząt nabywanych na wspólną własność lub ustalona odpowiednio do miejsc istniejących w pomieszczeniach hodowlanych. Roczny zakres produkcji mięsa i mleka ustala się, uwzględniając odsetek krów w stadzie oraz uzyskiwane w gospodarstwach intensywniej produkcji przyrosty wagi zwierząt i udoje mleka. Zapotrzebowanie na pasze dla bydła oblicza się według normatywów zatwierdzonych przez Ministerstwo Rolnictwa. Przy tym uwzględnia się możliwość zakupu pasz treściwych, wykorzystania odpadów spożywczych, wytłoczyn, mleka itp.

Po ustaleniu zapotrzebowania na pasze można orientacyjnie obliczyć niezbędną obszar użytków rolnych potrzebny do ich przygotowania. Na 1 punkt wydajności ziemi przypada 0,8–1,0 c/h jednostek pokarmowych. Do tego dolicza się pożądaną powierzchnię upraw technicznych, pod uprawę ziemniaków i warzyw, rezerwy ziemi pod ugor czarny oraz arealy niezasiane w związku z rekonstrukcją systemów osuszających. Na podstawie orientacyjnego zapotrzebowania na ziemię dla spółki, gminne służby reformy rol-

nej oraz specjalści Państwowego Instytutu Projektowania Regulacji Rolnej mogą zawsze przewidzieć i zaplanować w planie lokalizacji użytków rolnych danej społeczności, jej przywzoryczne granice. W skład granic przed wszystkim powinny wejść obszary zajęte przez mieszczące się w pobliżu budynków produkcyjne, łąki i pola uprawne. Włącza się również lasy gospodarskie oraz inne znajdujące się na tym terenie obszary rolnicze nie stanowiące użytków rolnych. Takie wyłączenie obszarów nie należących do użytków rolnych niezbędne jest dla dokładnego obliczenia zapotrzebowania na ziemię.

Założycielom spółek rol-
nych zaleca się złożyć zamó-
wienie w Państwowym Cen-
trum Agroobliczeń, by usta-
lić na przyszłych użytkach
rolnych przeciętną projekto-
wą lub optymalną urodzaj-
ność jednakowo użyzaniych
pól. Sprzyja to uniknięciu
większych pomyłek w przy-
padku, gdy nie starcza ziem
wszystkim chętnym. Optymal-
na urodzajność możliwa jest
[ponadto obliczenia wskazu-
ją też zapotrzebowanie na
nawozy mineralne] przy wy-
sokim poziomie agrotechnicz-
nym. W byłym kolchozie „Se-
meliszcz” w rejonie troickim,
którego użytki rolne ocie-
niono na 32 pkt, optymal-
na urodzajność oziminy wyno-
si 34—38 c, zbóż jarych —
30—32 c, kukurydzy — 450—
61 c, siana łąk uprawnych —
42 c, traw pastwisk upraw-
nych — 227 c z hektara.

Obliczona powierzchnia w zależności od zapotrzebowania na pasze, może być zwiększona lub zmniejszana. Do niej dołącza się uzgodniony w zarządzie rejonowym obszar przeznaczony pod uprawy techniczne i inne towarowe, a także rezerwy powierzchni ziemi. Ostatecznie w podaniu o otrzymanie ziemi wpisuje się udołkowane liczby. Wówczas autor projektu regulacji rolnej razem z założycielami spółki może się zabrać do projektowania dokładnych granic użytków rolnych spółki. W większości przypadków ziemie spółek będą się składać z działek ziemi o różnej przynależności. Bada to:

1. Niesprywatyzowane obszary ziemi państwowej, zajętej przez nabyte na wspól-

na własność pomieszczenia produkcyjne i urządzenia, a także obszary niezbędne na zielone pasze znajdujące się przy fermach hodowlanych. Ziemię tej spółka będzie wynajmować od państwa mimo to, że należała niegdyś do właścicieli, a nawet członków spółki. W ten sposób państwo, jak gdyby bronią spółkę przed możliwymi komplikacjami, gdyby jej członkowie chcieli wystąpić i na swych działkach zakładać gospodarstwa prywatne. Powierzchnię nie podlegających prywatyzacji gruntów przy fermach ustala się i zaznacza w planie, uwzględniając wielkość stad, normy powierzchni, istniejące lub planowane w przyszłości pastwiska uprawne oraz wysokość pólów ziemi.

2. Prywatna ziemia zwracana dla wspólnej działalności rolniej członków spółki. Działki te projektuje się na takiej samej zasadzie, jak i prywatnych gospodarstw rolnych, a następnie ustala się część powierzchni, którą członek spółki przekazuje (wynajmuje) do wspólnego użytku. Projektując działki można przewidzieć dodatkowo obszary ziemi, które członkowie spółki zechcą na-
być.

3. Znajdująca się w ramach użytków rolnych ziemia emerytów podlegająca zwrotowi, jeśli emeryci proszą ją wykorzystać do wspólnej działalności rolniczej. A więc, emeryci muszą się zdecydować co do przeznaczenia swej ziemi lub ich próśby będą spełnione dopiero wówczas, gdy zaprojektowane zostaną granice użytków rolnych spółki.

Należy podkreślić, że zwrot ziemi członkowi spółki lub emerycie nie oznacza odwrócenia dawnych granic i posiadłości: przydzielana od nowa ziemia na własność odpowiadać będzie dawnym posiadłościom jedynie pod względem swej wartości, ale granice, a nawet ułokowanie w terenie (jeżeli nowi właściciele mieszkają już w osiedlach) będą uzgodnione ze zmienioną sytuacją, siecią dróg, kanałów melioracyjnych, a także usytuowaniem użytków rolnych, istniejących gospodarstw prywatnych i innych projektowanych.

4. Działki nabywane na własność przez członków spółki nie posiadających zie-

mi. Ten sposób prywatyzacji ziemi jest zalecany wszystkim spółkach, gdyż przy kupnie dla wspólnego użytku stosuje się takie same warunki i ulgi, jak przy kupnie dla gospodarstwa prywatnego. Ponadto członkowie spółki będą mogli się czuć bardziej samodzielnie i otrzymywać dodatkowe dochody z dzierżawionej ziemi. Jednakże możliwości nabywania ziemi ustala się i dziaki wydziela dopiero po zaprojektowaniu obszarów ziemi wymienionych w pierwszych trzech punktach.

5. Ziemia państwowa, którą spółka dzierżawić będzie z własności miejscowej, np. gminy. Jej powierzchnia ma być taka, aby z obszarami wskazanymi w punktach 1-4 zapewniła spółce zapotrzebowanie na ziemię zgodnie z podaniem uzgodnionym z zarządem rejonowym oraz gminną służbą reformy rolnej. O ile możliwe, obszar ten ma być zwarty i znajdować się bliżej podstawowego masywu użytków rolnych. Ponadto spółka będzie mogła dzierżawić też dodatkowe obszary ziemi państwowej, które nie ulegają prywatyzacji (po pewnym czasie przekazane zostaną pod budowę miasta, odkrywy lub dla innych potrzeb państwa), czy też jeśli z powodów niewygodnego użytkowania bądź niskiej wartości gospodarczej, nikt nie chce kupić.

Z granicami użytków rolnych i przynależnością działek ziemi projektowanej dla spółki, założyciele jej poznają się na zebraniu prezydentów do ziemi. Pomóżcie rolnikom szybciej podjąć decyzję i przyspieszyć proces prywatyzacji mienia przedsiębiorstw rolnych. Zażalenie formalności związanych z prywatyzacją i dzierżawą ziemi nastąpi później, ale już wiosną br. po rozpatrzeniu wstępnych projektów regulacji rolnej przez zarządy rejonowe, ziemia zostanie oddana do użytku. Spółka będzie mogła korzystać nie tylko z ziemi, znajdującą się w granicach jej użytków rolnych, ale też tymczasowo z innej, zarezerwowanej dla prywatnych gospodarstw.

Pranas ALEKNAWICZIUS,
zastępca dyrektora
Państwowego Instytutu
Projektowania Regulacji
Rolnej

Pytacie — odpowiadamy

CZY ZWRÓCĄ MI ZIEMIĘ?

Po ukończeniu wojny w związku z repatriacją z rodzicami wychylałem do Polski i tam zamieszkałymi na stałe. Pozostawiliśmy 10 ha ziemi, dom i zabudowania gospodarskie na Wileńszczyźnie. Z czasem ziemia przeszła pod płeczą nożem zorganizowanego gospodarstwa rolnego. Tęfar, kudy na Litwie za chodzą. Jak budować, zmieniać ziemię zwracając bytym właścicielom, chciałabym ją otrzymać, ewentualnie kompensatę za nią i za budynki. Jak to zalażyć?

Anna SZYPULSKA
Suwałki

Zgodnie z uchwałą rządu Litwy z dn. 15 listopada o zwrot ziemi i mienia lub

kompenzacje za nie mogą ubiegać się następujące osoby:

— w wypadku śmierci prawowitego właściciela mogą ubiegać się o zwrot ziemi i mienie jego dzieci, rodzice, małżonkowie, ale tylko w tym przypadku, jeżeli zgodnie z uchwałą rządu Litwy są oni obywatelami Litwy, posiadają dokumenty potwierdzające i mieszkają na stałe w Republice Litewskiej;

— to żądanie nie dotyczy byłych zesłańców i ich dzieci, a także osób uczestniczących w ruchu oporu i zesłanych z Litwy i uwięzionych.

W konkretnym więc przypadku, jeżeli Pani zdecydowała się czynić starania o zwrot ziemi i majątku, po-

winna otrzymać obywatelstwo litewskie i mieć na nie dokument potwierdzający. W sprawie otrzymania obywatelstwa należy się zwracać do Prezydium Rady Najwyższej Litwy. W tym wypadku, jeżeli sprawa zostanie załatwiona przychylnie, będzie się pani mogła ubiegać o zwrot w samorządzie rejonowym, w którym znajduje się ziemia.

MIESZKANIE DLA BRATANKA

Mam wypłacone mieszkanie spółdzielcze. Czy mogę sporządzić testament na bratanka, bo nikogo z bliskich więcej nie mam?

Z IWANOWSKA

Oczywiście, jak najbardziej, gdyż jest ono pani własnością i ma pani prawo nim się rozporządzać tak, jak uważa za słuszne.

Co trzeba wiedzieć o „wagnorkach“

4 stycznia prasa drukowała uchwałę rządu o tym, że od dn. 20 stycznia zaprzestanie się sprzedaży towarów przemysłowych za talony ogólne, tzw. wagnorki, że kto je ma w większych ilościach, może sprzedać w banku po 50 kop. za sztukę lub przelać na konto inwestycyjne.

Wagnorki więc będą ważne do 20 stycznia. Można za nie jeszcze kupić bieliznę pościelową, odzież dziecięcą, galanterię skórzaną, towary z importu, radia, telewizory, opony samochodowe itp.

Dopóki nie będą wprowadzone talony na żywność, można będzie kupić na ogólne talony również masło i mięso (poza konserwami, wędlinami itp.), tylko w innej relacji. Jeżeli dotąd płaciliśmy np. za kawalek mięsa 45 rb. i tyleż wagnorek, to teraz — $\frac{2}{3}$ ceny towaru i $\frac{2}{3}$ wagnorek. Tzn. jeżeli wyceni-

no nam za kawałek mięsa 45
rb., to zapłacimy 30 rb. i 30 wa-
gnerek.

13 stycznia wejdą do obieg
talony rozdzielane przez staro
stwa: na cukier, sól, mąkę, ma
sło. Masło więc do 13 stycznia
będzie sprzedawane na talony
ogólne, a po 13 stycznia — na
talon otrzymany w starostwie.
Do 1 lutego norma na osobę wy
niesie 200 g.

Co mają robić ci, którzy nie
wydają wszystkich wagnerek?
Wnioś 1 lutego można je zwrócić
do buchalterii w miejscu pracy.
niepracujący — do starostwa.
celem uzupełnienia konta inwestycyjnego. Należy wziąć przy
m w miejscu pracy lub w sta-
nówstwie zaświadczenie z wpisaną
mianem zwróconych wagnerek i
przedstawić to zaświadczenie i
zostać oszczędności, w której ma-
konto inwestycyjne.

Inf. wł.

Inf. wt.

ŚWIĄTYNIA MIŁOSIERDZIA BOŻEGO

W styczniowej, nietypowej jesieni aurze Połecisk, rozciągały się szaro i, zda mi się, niebieskawie. Ale pozoruj, Minionej soboty przeżył one wielkie święto — Boża. Nowa, świeżo odnowana.

Jarmo szukać w encyklopediach, czy przewodnikach, nie znajdziemy o Połeciskach, jego zabytkach, jakichś osobliwościach, na ponoć jakiś Kiszka... Owszem, ród Kiszów — był w Wielkim Księstwie Litewskim, było ich — bogatych, znanych, pobożnych. Ale kto za normal dzieje, kto je udukuje, tamto w, na miejscu je zachować? Wiesz, która w Połeciskowej skądinąd po-

nał koło cmentarza właśnie. Błąkała się ludziom nie raz myśl, jak uciąć, jak pokierować sprawą, by stanął własny kościółek. Nie chodziło o stronę materialną, ależ czasy, czasy... jakże nasycione ideologią, tak wrogię wszelkiej kościelnej „heretyki”. Pokonać, zważyć, ale kogo? Jeżeli cerber kagabowski trzymał wszystkich w okowach duchowych. Aż zaczęło puszczać, rozluźniać się. Wszędzie, na Białorusi też. I tak już w kwietniu 1988 roku odbyła się pierwsza rozmowa zainteresowanych z architektem, w maju — druga. Niebawem pojawili się architektoniczny szkic, a potem sukcesywnie projekt i poszły roboty, roboty. Tych co niemiara przez całe lata 1989—1991...

4 stycznia 1992 r. ta ludna wieś Połeciskzka otrzymała wreszcie swą świątynię — pw. Miłosierdzia Bożego. Wizualnie nieduża (na 500—600 osób), od razu z wjazdu przyciąga wzrok, przybysz. Ale kompozycyjnie się wtapiając w okoliczny pejzaż nie wyróżnia się zbyt, na tle, harmonizuje z całością otoczenia, błyszczą dach, integralnie wkomponowana w dzwonnica, która od wewnątrz kryje schody na chór. Ściany białe, mają być jeszcze uzupełnione w kolorystyce. Budzi zaciekawienie przybywa wnętrza i oto po dość szerokich schodach się wchodzi do otwartej świątyni. Ale najpierw powiedzmy, że od szosy odcinie kilkunastometrowy jest dziś wyścielony jedliną, po bokach gęsto udekorowane choinki, wzdłuż przeciągnięte kolorowe oznakowania. Brama, jeszcze hen daleko przed Połeciskzkami, serdecznymi słowami wita gości, jak też druga bliżej kościoła. I zanim powitamy przybywających na 12.00 godzinę dostojnych gości Kościoła, tymczasem jeszcze rzut na wnetrze. Otóż pierwsze wrażenie przytulności i naturalności, nie z chłodu zazwyczaj tamtowiecznych odległych świątyni. Cały wystrój dość

skromny, nawet lakoniczny (zresztą też ma być uzupełniany), ale bardzo bliski człowiekowi, który szuka rozmowy sam na sam z Bogiem, rozmowy poprzez modlitwę. Otarz drewniany — ze świeżego drzewa, takież sufit cały i boazerie, chór. Dzis tu nie ma ławek, wszyscy obecni na konsekracji muszą się zmieścić, wiadomo. Nie zmieszczą się wprawdzie, bo jak się okaże potem, wiernych przybyło drugie tyle, ile miejsc.

Jadą, jadą — ktoś rzecze z oczekujących. Istotnie, poszose z daleka widocznej mkną auta. Wnet wierni z księdzem Józefem z parafii turgielskiej chlebem i solą witają Dostojnych Gości w osobach biskupa Diecezji Grodzieńskiej Aleksandra Kaszkiewicza i z Wilna — Juozasa Tunaitisa. Przybywają księża z okolicznych parafialnych kościołów — z Konwaliszek, Bielenok, Butrymań, Turgiel, Ejszyszek, Kolesnik, Woronowa, Wilna, klerycy z Kowna.

Uroczysta konsekracyjna Msza św. Ludzie rozmodleni zapewne w swym sercu dziękują Bogu za wysłuchanie ich prośb, mają swój Dom Boży, do którego zbudowania prawie każdy z nich na swój sposób się przyczynił. Aktu poświęcenia kościoła pw. Miłosierdzia Bożego dokonuje biskup Aleksander Kaszkiewicz. Chór kościelny (złożony z chóru kościelnego z Ejszyszek oraz zespołu „Ejszyszczenie”) śpiewa radosne koledy, dzieci miejscowej szkoły recytują emocjonalne słowa w podzięce Bogu oraz tym, którzy materialnie zrealizowali zamysł, wręczając kwiaty. Na zakończenie głos zabiera ks. Józef, który właśnie był tą ziemską mocą sptawcą zbudowania tego sakralnego obiektu. Podsumowując wysiłek dziękuje, że z Bożą pomocą udało się to zrealizować, podziękował też wszystkim przybyłym na uroczystość konsekracji, jak też wiernym za żarliwą wiarę katolicką, za zachowanie



miłości Boga, wymienił długą szereg parafian, którzy najczynniej brali udział w pracach wznoszenia kościoła, którzy też materialnie wspomogli (kto pracą, grosem czy sprzętem). Z braku miejsca tylko niektóre nazwiska tu podam — Zygmunt Tyszkiewicz, Stanisław i Józefa Pożaryckich, Heleny Strukowskiej, Wacława Kwiatkowskiego, Michała Chydysza, Anastazji Łukaszewicz, braci Matujów. Padły słowa podziękowania biskupowi J. Tunaitisowi za przychylność w zezwoleniu na kontynuację tych prac i pomyslnie sfinalizowanie prac przez księża parafii z terenu Litwy, jak zaprojektowanie obiektu przez litewskich specjalistów — architekta Algisa Knywę i wykonawcę wnetrz w drewnie Daniela Rusieckiego oraz witrażystkę (praca dyplomowa) Edyty Utrienė-Radwila. wicziute z mistrzem B. Werscekasem (dwaj pierwsi byli obecni na uroczystości).

Biskup A. Kaszkiewicz podziękował biskupowi J. Tunaitisowi za opiekę nad niektórymi parafiami Diecezji Grodzieńskiej, jako że na 126 świątyni przypada

tylko 64 duszpasterzy i diecezja na razie ma z tym problemy. Poinformował, że nowa świątynia na razie też będzie obsługiwana przez księży sąsiadów z Litwy. Ale kościół od dziś ma gospodarza — Boga, a kościół to żywa świątynia w postaci jego wiernych — parafian, podziękował za całokształt pracy ks. Józefowi Aszkiewiczowi. Ks. Józef też odprawił pierwszą niedzielą Mszę św. w kościele (w dzień po konsekracji).

Tak minął dzień szczególny w Połeciskach. Dla jego mieszkańców historyczny, pragnieniem stało się założyć dzięki konsekwentnemu kierownictwu duchowemu duszpasterza otrzymali dom modlitwy — w swojej wsi, przyszedł parafii. Dzień historyczny też na szerszą skalę: stajemy się wolni na co dzień, wolni dla przyszłości.

Danuta WEROWSKA
Połeciszki, Białoruś

NA ZDJĘCIACH: świątynia pw. Miłosierdzia Bożego w Połeciskach; biskup Józef Tunaitis (od lewej) i Aleksander Kaszkiewicz; ks. Józef Aszkiewicz; wierni na placu kościelnym. Fot. Bronisława Kondratowicz



Bezpieczny chaos w jednostkach wojskowych

W ubiegłym roku mieszkańcy niejednokrotnie uciepiali agresji i po tragicznych wydarzeniach styczniowych wojskowi armii sowieckiej, stających na terytorium Litwy, zaprzestali samowoli. Odnoszący spory wykroczeń o charakterze kryminalnym, przypadkach chuligaństwa.

Szczególny niepokój budzą fakty kradzieży oraz trawienia broń przez wojskowych byłego ZSRR. Sporo jest wypadków, gdy wojskowi, przeważnie nie trzeźwi, gubią lub w inny sposób tracą broń. 21 stycznia 1991 r. żołnierz jednostki wojskowej nr 02050 Walerij Kudrławcew samowolnie opuścił posterunek z automatem bojowym oraz 30

nabojami, pił z nieznany osobnikami i stracił broń. Staraniem funkcjonariuszy policji kryminalnej osoby te zostały ustalone, automat znaleziono. 2 października 1991 r. kapitan stacjonujący w Prienai jednostki nr 63291 Jurij Miezow również samowolnie porzucił służbę, uczestniczył w libacji, podczas której odebrano mu pistolet.

Z powodu braku porządku broń wykradana jest również z magazynów wojskowych. 21 listopada z magazynu jednostki nr 8958, stacjonującej w Karmelawie poprzez wykop w fundamencie skradziono 20 min bojowych bez zapalników.

Pracownicy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, policji, prokuratury Republiki Litewskiej czynią wiele starań dla wyjaśnienia tych wykroczeń, poszukując skradzionej broni, amunicji. Nie-

mniej niska dyscyplina w sowieckim wojsku i brak porządku stwarzają warunki do samowoli wojskowych, zagrażając bezpieczeństwu mieszkańców Litwy. Rząd Republiki Litewskiej zabronił wojskowym byłego ZSRR sprzedawać lub w inny sposób przekazywać broń bez zezwolenia sądu, a także zobowiązał do zaostroszenia porządku w jednostkach wojskowych.

Biuro prasowe rządu

Echa „Kroniki pamięci: żołnierze Września interwieni na Litwie”

Polskie reminiscencje z Kowna

Jeszcze nie było takiej publikacji zamieszczonej pod rubryką „Kronika pamięci”, która by się nie spotkała z odzewem i nie przyniosła listów z uzupełnieniami, udokładnieniami, oraz nowymi faktami. Tak też się stało w przypadku cyklu pamiętnikarskiego o żołnierzach Września interwieni na Litwie. W nawiązaniu do drugiego odcinka pt. „Niebadane są wyroki Opatrzności” („K.W.”, dn. 17 grudnia 1991 r.) nasz Czytelnik Henryk Szymkiewicz z Kowna nadesłał materiały mające dziś znaczenie historyczno-poznawcze oraz list, w którym m.in. czytamy: „Stojąc na progu odejścia w niebyt załączam,

jako przyczynek do dziejów gehenny ziomków w latach 1939–1940, cztery zdjęcia oficerów Wojska Polskiego — uchodźców, czasowo przebywających w Kownie i przeganiętych przez polskie rodziny: Genowefy i Włodzimierza Zabagońskich i niżej podpisanego Henryka i Heleny Szymkiewiczów. Byli to: A. Wierzbicki, B. Zieliński, Edward Żurman i Andrzej, jego nazwiska nie pamiętam. Za autentyczność tych nazwisk nie ręczę, gdyż w Poselstwie Brytyjskim wydawano spreparowane zaświadczenia, by ułatwić wyjazd via Szwecja do Albionu. Od niektórych otrzymałem kartki o szczęśliwym dotar-

ciu i rychłym odejściu do Anglii”.

Dalej z listu Henryka Szymkiewicza dowiadujemy się, że na przedmieściu Kowna — w Szańcach jego rodzina razem z Zabagońskimi (oboje niedawno zmarli) gościła u siebie poniekąd rodziny uchodźców: lekarza wojskowego pana Krzywca z żoną i synkiem z Grodna i pana Ławrynowicza z żoną. „O dalszych losach naszych gości w karuzeli lawinowych wypadków lat 1941–1945 nic mi nie wiadomo — ubolewa pan Henryk. — Za tę zniknącą opiekę nad „wrogami Reichu” zostałem zadenuncjowany przez kolaborantów litewskich we władzach okupacyjnych i 5

października 1942 r. wraz z innymi zesłańcami deportowano mnie do obozu mniejszości narodowych w Estonii w miejscowościach Kirikukula i Johvi”.

Jako dokument potwierdzający tę deportację, Henryk Szymkiewicz załączył oryginał nakazu wyjazdu z Kowna wraz z transportliście nr 6 w języku niemieckim i litewskim, w którym m.in. znajdujemy takie słowa: „Niepodporządkowanie się temu rozporządzeniu zostanie potraktowane jako sabotaż i surowo ukarane zgodnie z obowiązującymi przepisami”.

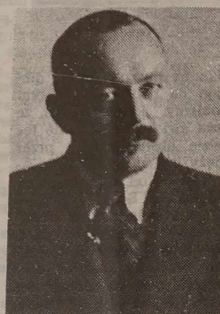
A jakie to były wówczas przepisy, to wymownie świadczy informacja prasowa

pt. „Wysiedlenie Polaków, której wycinek z „dziennika „Ateitis” (nr 1 z dn. 29 stycznia 1943 r.) zachował Henryk Szymkiewicz. „Kompetentne instytucje informowały ze środy na czwartek w Kownie ujęto łącznie 360 Polaków — dowiadujemy z listu, wzmianki — i wywieziono na prace w miejscowościach mieszkałych przez Polaków. W ten sposób oczyszczenie Kowna od elementu polskiego zostało zakończone”.

Swoją list do redakcji pisał Henryk kończył wiadomością: „Wiosną 1944 r. zbiegłem z obozu, bowiem zamierzano nas zniszczyć, i do nadejścia nowych okupantów udało mi się po kraju”.

Polskie losy. Temat, który się nigdy nie wypierze. Będzie istniał dopóty, dopóki żyje naród, żyje nasza pamięć. Miejmy nadzieję, że być może właśnie dzięki nim poznamy losy naszych rodaków, o których jest mowa w liście Henryka Szymkiewicza z Kowna.

Jerzy SURWIŁO



NA ZDJĘCIACH: A. Wierzbicki, na odwrocie fotografii wypis: „W dowód serdecznej wdzięczności ofiaruję swoją podobiznę, 14.1.40 r.”; B. Zieliński; Edward Żurman, na odwrocie słowa: „Kochany i miły Panstwu Szymkiewicz na pamięć przesyłanych chwil, Kowno, 14.1.40 r.; Andrzej (nazwisko nieznane).

Repr. W. Charin

Studencki czyn społeczny dawnego Wilna

Klub uliczników

NISZCZĄCY BAKCYL ULICY

Nazwa „Klub uliczników” przyjęła się chyba od początku istnienia naszego Koła Polskiej Macierzy Szkolnej. Wyznacznikiem jego powstania był zapewne rok 1929. Był to rok powstania kryzysu gospodarczego o światowym zasięgu. Skutki jego odbiły się dotkliwie na państwach gospodarką zaanektowanych i słabszych ekonomicznie, powodując dalszą ich pauperyzację. W kolejności powodowało to dalsze zubożenie ludności szczególnie miejskiej, powiększając warstwę „lumpenproletariatu miejskiego”.

Skutki materialnego zubożenia ludności nie pozostawały bez wpływu na obniżenie się poziomu mieszczańskiej moralności. Objawiło się to stopniowo rozluźnieniem i całkowitym nieraz zanikiem wzorów rodzinnych. Dawna mieszczańska moralność osłabła również ze wzrostem ruchów społecznej radykalizacji. Obniżenie się stopnia moralności i postępujący rozkład wzorów rodzinnych z jednej strony i brak z drugiej strony akcji osłonowej — należały do przyczyn strony naturalnych opiekunów w pracy wychowawczej młodego pokolenia, powodowały jego demoralizację. Te wszystkie spójne ze sobą elementy składywały się na to, iż młodzież miejska pozbawiona opieki już w początkowym wieku szkolnym porzuciła dom przetranszowaną na ulicę. Tu — za panowatwa twardego prawa ulicy, prawu silniejszego, autorytetu przywódcy lub wprost przymusu. Często decydującą odwaga i bezkompromisowość przywódcy, który młodszemu lub słabszemu koleśce narzucał swoją wolę, czynił z niego posłusznego sobie narzędzie lub wręcz popychał go do przestępstwa. Ze słabszych i nieosiągniętych — poprawnie wychowawczych chłop-

ców — w atmosferze ulicy wyrosła liczna grupa młodocianych przestępców.

Z biegiem czasu z tych młodocianych grup zwanych początkowo „dziećmi ulicy” tworzyły się liczbowo większe skupiska, aż wreszcie, co naprawdę zanębiało opinię społeczną, gangi młodocianych uliczników. Motywem działania tych grup operujących na ulicy przeważnie w składzie dwóch osób i więcej była chęć zdobycia pieniędzy lub rzadziej artykułów luksusowych jak wino i czekolada, orzeszki ziemne (tzw. w ich gwarze „żydki”), guma do żucia i papierosy.

Terenem działania tych grup były przeważnie ulice peryferyjne miasta. Tu bowiem znajdowały się wzdłuż linii ulicznych rzędy parterowych domków jednorodzinnych zajmowanych przez właścicieli lub dzierżawców — drobnych handlarzy, kupców, rzemieślników i biedotę miejską. Taki domek od frontu ulicy z wysokim parterem mieścił zazwyczaj prywatny sklepik z artykułami spożywczymi, kantor z usługami, drobny zakład handlowy lub rzemieślniczy.

Taki upatrzonej przez młodocianych domek, stawał się najczęściej obiektem włamania. Jak wynikało z relacji już „nawróconych” w naszym klubie, które wnieśli odwarżani, sprawa włamania przedstawiała się następująco: upatrzonej obiekt, najczęściej sklepik z artykułami spożywczymi i dość liczna klientela, był pilnie obserwowany przez dłuższy czas przed włamaniem. Gdy już rozpoznano lokalność i zwyczajów właściciela, mieszkającego z rodziną na zapleczu sklepu, było dokładnie znane, jeden z dwóch chłopców — przywódcą — dawał sygnał do działania. Szybko wbiegali na schodki i przygotowaną trzciną

Wspomnienia wilnian

Przed nieco ponad rokiem zaanonsowaliśmy cykl wspomnień byłego wilnianina, obecnie mieszkańca Warszawy p. Jana Worowskiego. Tamten odcinek traktował o akademickim kole Polskiej Macierzy Szkolnej działającym na Uniwersytecie Stefana Batorego. Drukowanie wspomnień musieliśmy przerwać z powodu wiadomych trudności z wydawaniem gazety. Obecnie wracamy do nich. W ciągu tego półroczna praca naszego Rodaka została ukończona. Zawiera 70 stron napisanych i opatrzonej ilustracjami z własnego albumu, co jeszcze bardziej podkreśla autentyczność wspomnień.

Poświęcona jest Uniwersytetowi Wileńskiemu,

wyciszał dzwonek u drzwi wejściowych przed podniesieniem serdeczka, zaś drugi chłopiec stojący dotychczas na „czujce” wbiegał również na schody, bezszelestnie otwierając drzwi wejściowe sklepu, bezbłędnie trafiając do kasy (najczęściej za ladą w szufladzie) i zabierał gotówkę z utargu, po czym równie dyskretnie jak przy wejściu obaj chłopcy z „łupem” opuszczali miejsce przestępstwa.

Często ścigani, gdy ograbienie kasy właściciela nie powodowało, się, zbiegali na tyły domków lub na boczne uliczki, w miejscach bezpiecznych. Początkowo ograbienia w ten sposób kas sklepowych dokonywano w biały dzień, najczęściej w porze obiadowej. Łup zaleźny od zasobu kasy małego sklepu nie zawsze mógł być obfity, ale dawał przecież jakiś efekt. Z czasem kradzież z włamaniem do pomieszczeń sklepików peryferyjnych stała się mniej bezpieczna dla sprawców. Mimo zmiany rejonów działania częściej chwytały ich przestępców właściciele sklepów, „na gorącym uczynku” lub w uczucie przez przygotowanych przechodniów i agentów policji w cywilu. Mimo zaostreżenia środków zwalczania włóczęgostwa i kradzieży przez młodocianych, przypadki te powtarzały się nadal. Świadczy o tym wyznaczenie tych praktyk przez 11-letniego chłopca B., naszego podopiecznego. Ten młody, sympatyczny chłopiec miał podówczas na sumieniu 13 prokuratorskich spraw udoświadczonych mu za dokonane kradzieży

mienia prywatnego. Nikt z interesujących się tymi sprawami nie ustalił przez jakiś okres ten 11-latek mógł zapamiętać swoją kartotekę tyłu kradzieży. Wychowany na ulicy stał się recydywistą i zdolnym tylko do tego, co robił. Do czego innego, jak jego rówieśnicy mający szczęśliwe dzieciństwo, nie był zdolny, nosił w sobie niszczyły bakcyl ulicy...

ŚCIGANIE „RAJZERÓW”

Narastanie groźnego niebezpieczeństwa demoralizacji części młodego pokolenia zbulwersowało wreszcie opinię społeczną i odpowiedziałe na to władze bezpieczeństwa wewnętrzne. Ze strony stróżów bezpieczeństwa publicznego podjęto ostrą akcję wypłajania młodego przestępcy, którzy w kartotekach policyjnych posiadali bogatą przeszłość. Młodzi nieletni przestępcy inwigilowani przez policję byli przekazywani władzom sądowo-słędzim do decyzji za udoświadczony zabór mienia prywatnego. Jednakże zwolennicy liberalizacji prawa karnego byli przeciwni zaostreżeniu rygorów za ten typ przestępstwa, szczególnie, gdy szło o młodość.

Z tamtego okresu pochodził bowiem przepis art. 18 K.K., zniesiony dopiero po 1945 r. Wyżej wymieniony przepis dawał sędziemu prawo do nadzwyczajnego złagodzenia kary w przypadku kradzieży z nędzy lub głodu np. i bochenka chleba.

Powołany wyżej przepis prawa

nie mógł mieć wyraźnego zastosowania w odniesieniu do grabieży mienia prywatnego dokonanego przez młodego przestępcę. W takim przypadku stosowany był przepis obecnego prawa rodzinnego i opiekuńczego, mianowicie dozor za strony naturalnych opiekunów (rodziców). W stosunku do starszego przestępcy nieletniego kurator karne zalecały ustanowienie kuratora spośród urzędników sądowych (najczęściej urzędników), w stosunku do recydywisty stosowano sankcje umiarszone, w domu poprawczym; w wyjątkowych przypadkach do pełnoletnich przestępców stosowano dozor policyjny.

W odniesieniu do młodoletnich przestępców dozor rodzicielski nie osiągał pożądaných skutków, gdyż w przypadku rozpadu wzorów rodzinnych ustawała również władza opiekuńcza i dziecko bez opieki dostawało się znowu pod wpływ ulicy. Oddanie młodoletniego pod dozor naturalnych opiekunów rozumiany był jako „areszt domowy”, ale i ten półśrodek prawny jako jedytny z możliwych w katalogu kar okazał się zawodny. Ten stan rzeczy wywoływał przekonanie w powszechnym odczuciu o bezkarności młodoletniego przestępcy. Przed odpowiedzialnością karną chronił go młody wiek i dodatkowo znikoma wartość czynu przestępczego. Ten stan rzeczy nie przyczyniał się do likwidacji, czy choćby znacznego ograniczenia groźnego społecznego zjawiska deprawacji młodo-

(Ciąg dalszy na str. 7)

Spotkanie z ciekawym człowiekiem

Źródła „Wspólnoty Polskiej“

O „Światpolu“, poprzedniku Stowarzyszenia „Wspólnota Polska“, opowiada dla „Kw.“ Władysław OSZELDA, działacz polonijny

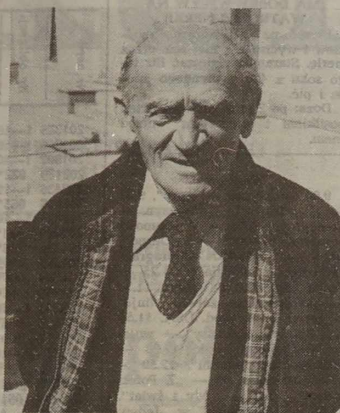
Na początku tego wieku za granicą mieszkali sporo Polaków. W latach 1919–20 grono działaczy zaczęło się nad stworzeniem jakiejś komórki, która współdziałałaby z naszymi rodakami za granicą. Dlatego dziesięć lat później powstała w Warszawie Rada Organizacyjna Polaków z Zagranicy. Miała ona za zadanie przygotować utworzenie organizacji, która z kolei stworzyłaby strukturę sprzyjającą powiązaniu rodaków mieszkających na granicy z krajem.

Taki moment nastał w 1934 r. W Krakowie na Wawelu odbyła się uroczystość powołania Światowego Związku Polaków z Zagranicy — „Światpol“. To był historyczny moment.

W tym czasie byłem studentem wyższej szkoły dziennikarskiej. Ponieważ moi rodzice wcześniej obumarli, zwróciłem się do Rady Organizacyjnej, czyby nie znalazła dla mnie pracę. (Pochodzę ze Śląska i interesowały mnie sprawy polsko-niemieckie). Spotkałem tam redaktora naczelnego miesięcznika „Polacy za Granicą“ Bogdan Lepeckiego. Powiedziałem mu, że chciałbym u niego pracować, nawet bez wynagrodzenia... Lepecki zgodził się. Przeglądałem prasę, robiłem wycinki, notatki. Pan Lepecki ocenił to i zaproponował mi pracę na stałe.

Światowy Związek Polaków z Zagranicy zgromadził ludzi oddanych sprawie. Znalazł się tam Władysław Raczkiewicz, późniejszy prezydent Polski na uchodźstwie, Bolesław Wierzbicki, który jest wydawcą i redaktorem nowojorskiego „Nowego Dziennika“. Jeszcze żyją Władek Zachariasiewicz i Witold Surakowski — zamieszkali w USA. W Warszawie mieszka pani Alicja Sarnowska, była pracownica biura Związku i pan Żyła, który był głównym księgowym. Polak przyjeżdżający z zagranicy w „Światpolu“ miał zapewnioną opiekę, choć fundusze na to były skromne.

„Światpol“ miał szereg działów. Z początku pracowałem w dziale prasowo-propagandowym. Potem awansowałem na zastępcę redaktora naczelnego miesięcznika „Polacy za Granicą“, potem — na redaktora naczelnego wydawnictwa. Wydawaliśmy tytuły dla kobiet, o tematyce wychowania fizycznego, historii, folkloru. Był cykl informacyjny o Macierzy: do tekstu



dołączano matryce, które można było odbijać. Wysyłano je do pism polskich za granicą — w Stanach Zjednoczonych, Niemczech, Czechosłowacji.

Światowy Związek Polaków z Zagranicy wysyłał materiały o charakterze instruktorskim, nuty dla organizacji śpiewaczych. Wydawał także biuletyn gospodarczy dla gospodarzy-Polaków, „Światpol“ organizował w Polsce kursy, obozy i igrzyska sportowe, dział młodzieżowy wysyłał do szkół za granicę książki polskie.

„Światpol“ był pionierem w tej sprawie. Co prawda, czerpałmy doświadczenie od Niemców w sprawie łączności z rodakami. Natomiast na doświadczeniu „Światpolu“ uczyli się Bułgarzy, Estończycy. Współpracowaliśmy z polskimi pismami ukazującymi się w Kownie, z łotewskim pismem polskim „Nasze Życie“.

Historia Światowego Związku Polaków z Zagranicy została przerwana w 1939 r. Pamiętam, napisałem swój ostatni artykuł do numeru wrześniowego „Polacy za Granicą“ apelujący do ofiarności rodaków. Numer wydrukowano, ale z drukarni już nie zdążono rozesać. Wybuchła wojna i zginął cały nakład pisma.

Po wojnie na miejscu „Światpolu“ utworzono Towarzystwo „Polonia“. W ubiegłym roku zostało ono zreorganizowane i powstało Stowarzyszenie „Wspólnota Polska“.

Zanotował Józef SZOSTAKOWSKI

Fot. autor

Klub uliczników

(Dokończenie ze str. 6)

Wiem. Zapewne budził straszne ze strony poszkodowanych materialnie osób fakt nieodpowiedzialności młodocianego za czyn podlegający karze, ale ogólnie w zakresie profilaktyki nie podejmowano stanowczych środków.

Mimo zagrożenia karnych prewencji, efekt ich realizacji spójnej był najczęściej mierny. Jednakże plan działania policji w zakresie ilościowego ograniczenia przestępstw zaczął być widoczny. Wobec uciekinierów przed odpowiedzialnością zaczęto stosować ściślejsze kontrole policyjne w państwowych zakładach przejeżdżających na PKD. Tu uciekający z miasta nie mogli zyskiwać sobie przez swój wygląd i zastraszanie współpoliczki pasażerów, którzy utrzymywali ich pod nieobecniami przedzierań, przez siebie nie było. Ponadto, zrozumiałe współzawodnictwo pasażerów, gwarantowało po-

ważne zagrożenie dla ukrywającego się zbiega, ściskanego w niewygodnym malej przestrzeni, zmęczonego w podróży i głodnego a często przemęczonego lub w zeskoriupiałej od lodu odzieży.

W przypadku dojazdu do końca trasy pociągu, której uciekinier najczęściej nie wybierał, los jego i tak godny był pozostawienia. Jeśli natknął się na swoją trasę wędrowki w nieznaną i w nieznanym mi mieście na uważnego i współczującego policjanta, był odprowadzony do komisariatu policji, tam ogrzany, nakarmiony, mógł się jednocześnie wypocząć na krzesłach lub na drewnianych narach. Po krótkim pobycie na posterunku lub w komisariacie policji młodego zbiega odstawiano do miejsca jego gwałtownego zamieszkania lub miejsca pobytu. Powrotna podróż odbywała się pod konwojem policjanta. Wtedy właśnie do tych nieszczęśliwych zbiegów przyłączyła nazwa „rajzer“. W potocznym języku używano

li odwiedzić „Klub Propozycji“. W latach, gdy wyjazdy do Polski z ówczesnego ZSRR były ograniczone, Panowie Józef Kłajsek i Władysław Oszełda nie raz potrafili przyjąć naszych dziennikarzy, okazać im serdeczność i ciepło. Serdecznie im za to dziękujemy.

Jej powszechnie. Stąd też wszystkich małych zbiegów żadnych przygód lub mocnych wrażeń, albo też ukrywających się przed odpowiedzialnością za włóczęgostwo lub przestępstwo nazywano „rajzerami“.

Gono tychże „rajzerów“ z biegiem czasu powiększało się. Problem stał się groźny społecznie. Przy wydzielonej komendzie policji w Wilnie utworzono specjalny Oddział zwany „Izbą zastraszania dla nieletnich“. Kierownictwo w tej Izbie sprawowały kobiety policjantki. Funkcje kierownictwa sprawowała podówczas Pani Zielińska z wykształcenia socjolog, absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego. Imienia ani też stopnia funkcyjnego tej pani nie pamiętam. Była to osoba wybitnie inteligentna i odważna bez reszty powierzona jej sprawie, pani o dużych walorach opiekuńczo-wychowawczych. Często się z nią kontaktowałem, gdyż jako młody stażem członkiem naszego Koła PMS mianowano mnie kierownikiem powołanego okręgowo wychowawczego. Jan WÓRÓWSKI (Dokończenie w następnym numerze)

CO, KIEDY, GDZIE

WYSTAWY

● Polecamy uwadze Czytelników kilka ciekawych wystaw, które obecnie mamy okazję zwiedzić w naszym grodzie.

Rozpoczniemy od międzynarodowej wystawy ekslibrisu, czynnej w Pałacu Pracowników Sztuki. Poświęcona jest Gedyminowi. Ekspozycja tu swój dorobek 120 artystów z 24 państw.

● W Muzeum Sztuki obejrzeć można pokaz malarstwa awangardowego „Nieprawdziwa sztuka“.

● W Pałacu Wystaw Artystycznych czynna jest nadal wystawa „Grupy 24“, poświęcona malarstwu W. Antanawiciusa, L. Gutaszki, S. S. S. i innych oraz rzeźbie W. Szerysa.

● W Galerii Fotograficznej czynne są dwie wystawy autorskie. Swoje prace eksponują Niemcy — Samiia Hussein i Gerd Sontag. S. Hussein przedstawia portrety. W pracach G. Sontag dominuje grafika, rysunki.

● W galerii „Warta“ — pra-

wdziwie lato. Pejzaż letni przedstawia D. Szaulauskaitę, której prace eksponowane były w Ameryce, Czechosłowacji, Polsce. Podobną tematykę mają też „Obrazki letnie“ H. Natalewiciusa. Jednocześnie w galerii można obejrzeć rzeźbę w drzewie A. Berdenkowa.

KONCERTY

Anons: W poniedziałek w Operze koncert Litewskiej Symfonicznej Orkiestry Narodowej.

● Dzisiaj w sal Konserwatorium wystąpi pianista B. Wainunaitis.

● Jutro w galerii „Warta“ koncert A. Smetony.

TEATR

● Na gościnnych występach w naszym mieście bawi obecnie Lotewska Opera Narodowa. Dzisiaj o godz. 19 w lokalu Opery Wileńskiej „Korsarz“, Jutro — „Kopciuszka“.

● W Ronskim Dramatycznym dziś dla dzieci „Piotrek zurawia“, wieczorem „Historia jeśniena“.

Kalendarz Dni Obrońców Wolności

Miasto szykuje się do obchodów tragicznej daty 15 stycznia. Poniżej kalendarz imprez.

NIEDZIELA, 15 STYCZNIA

● O godz. 15 w Parlamencie odbędzie się nadzwyczajne posiedzenie.

● Wieczorem o godz. 19 w Muzeum Państwa (ul. Studentu 8) odbędzie się otwarcie obzernego pokazu poświęconego pamięci obrońców Litwy „Droga wolności“.

● Żałobny wieczór przewidziany jest w Pałacu Sportu (godz. 21). Tu właśnie Narodo-

wa Orkiestra Symfoniczna, Kowieński Chór Państwowy „Aztolinukas“, solista wykonają „Requiem“ W. Bartuśa — utwor, który kompozytor poświęcił wszystkim męczonikom, którzy kiedykolwiek zginęli w walce o wolność. W Pałacu Sportu który tam będzie ekspozycja rysunków dziecięcego poświęconego tej tematyce. W programie dnia jest również odwiedzenie miejsc, gdzie polegali obrońcy republiki — wieży telewizyjnej, gmachu Radia i Telewizji, przygranicznego punktu w Miednikach.

NAJBOGATSZE

Obliczono, że na świecie jest nie więcej niż 20 kobiet, których majątek szacuje się w miliardach. Panów jest znacznie więcej. Najbogatszą kobietą świata jest królowa brytyjska Elżbieta II. Jej majątek ocenia się na 20 mld dolarów. Drugie miejsce zajmuje „królowa kosmetyków“ Estee Lauder — 5,4 mld. Ponad 4 mld posiada wdowa po niemieckim przemysłowcu Johanna Quandt. Jej majątek ulokowany jest w fabryce samochodów osobowych BMW. 1,3 mld posiada właścicielka znanej firmy odzieżowej „Benetton“, pani Giuliana Benetton. I tylko niewiele ponad miliard ma wdowa po twórcy i właścicielu firmy Grundig (radia i telewizory) pani Chantal Grundig.

NOWE CENY SKUPU

Jak podało Ministerstwo Gospodarki, celem zainteresowania wytwórców w produkowaniu większej ilości mięsa i mleka zwiększono ceny skupu. Bydło rogate najwyższego utuczenia — 10.344 rb. za tonę żywej wagi, chude — 2.844 rb. Węprze bekonowe — 13.720 rb., tusze — 10.864 rb. Mleko najwyższego gatunku — 1950 rb. za tonę, II gatunku, który najczęściej jest u nas spotykany — 1500 rb.

W SKLEPACH

8 stycznia na artykułach spożywczych w sklepach republiki ukazały się nowe ceny. Oto niektóre z nich: chleb „Kauno“ 2 kg — 4.20 rb., „Palanga“, 1 kg — 2.52 rb., cukier rafinowany 1 kg — 11.30 rb., mleko pasteryzowane, 3,2 tustości, 1 litr — 1.79

Giełda „KURIER“

rb., śmietana 30-procentowa, 500 g — 7.35 rb., twaróg „Stalo“, 2-procentowy, 1 kg — 2.60 rb., kefir, 3,2 proc. 1 l — 1.79 rb., wódka „Aukso ziedas“, „Sibiro“, pół litra — 88 rb., „Kvietine“, „Sutines“, pół litra — 78 rb., „Rusizka“ 1 l — 136 rb., papierosy „Kosmos“, „Kaunas“ — 3 rb., „Kastytis“ — 2 rb.

A NA KALWARYJSKIEJ

Ze wzrostem cen skupu również skoczyły ceny na mięso: cielęcina — 90 rb. kilo, schab wieprzowy — 80, 90 i 120 rb., polędwica wędzona — 85 rb., kiełbaski wędzone — 100 rb., szonka — 100 rb. kilo. Świeższe majonezu — 25 rb., jabłka — od 8 do 15 i nawet 20 rb. kilo, mandarynki — 30–40 rb., ziemniaki — 3,50 rb. kilo, kapusta — 4 rb., masło — 70 rb.

BAZAR — TYLKO SPOŻYWCZY

Władze Bazaru Kalwaryjskiego zakazały od 7 stycznia sprzedaży tu towarów przemysłowych. A więc znów zamknięto tzw. „baracholke“. Ciekawe, który to już raz? I co to daje?

WYNIKI PRYWATYZACJI

Jak wynika z danych przewoźniczych, jak dotąd z przeznaczonych do prywatyzacji 1730 większych i mniejszych obiektów sprzedano 1047.

KURSY WALUT W BANKU LITEWSKIM (8 stycznia 1992 r.)

Nazwa waluty	Sprzedaż	Norma na osobę	Skup
Dolar USA	150.00	300	140.00
Marka niemiecka	97.10	460	90.70
Szyling austriacki	13.80	3200	12.90
Funt angielski	275.00	160	257.00
Gulden holenderski	86.30	520	80.60
Korona duńska	25.00	1800	23.30
Dolar kanadyjski	130.70	340	122.10
Frank francuski	28.70	1800	26.80
Korona szwedzka	26.70	1700	24.90
Dolar australijski	113.00	390	106.10
Frank szwajcarski	109.80	410	102.60
Korona norweska	24.80	1800	23.10
Marka fińska	31.60	1200	29.50

APTECZKOWY
SKARBIEC



ŚRODEK NA OCZYSZCZENIE
NEREK

Do oczyszczenia nerek rosyjscy wielcy znachorzy stosują siemię lina: leczycielko do her-

baty na szklankę wody. Mieszankę zagotować.

Dozaj: pół szklanki co dwie godziny w ciągu dwóch dni. Poniżej zastagowana mieszanka będzie stosunkowo gęsta, więc przed użyciem trzeba ją rozcieńczyć wodą. Jeżeli środek ma nieprzyjemny smak, to dodać soku z cytryny.

STARY ZNACHORSKI
SPÓSÓB LECZENIA KATARU

Po rozpoczęciu się kataru przyłożyć gorczyczniki do pęci i obandażować flanelką. Następnie trzeba włożyć ciepłe wełniane pończochy i utrzymywać gorczyczniki ile się da (zwykle od godziny do dwóch), następnie u-

sunąć gorczyczniki i szybko chodź przez pewien czas. Najlepiej środek ten stosować wieczorem przed snem.

KATAR ZNIKNIJE ZANIM NASTĄPI ŚWIAT.

SYBERYJSKI LUDOWY
ŚRODEK PRZECIWO
BRONCHITOWI I KASZLOWI
(MA DOBRĄ WPŁYW NA
WŁAŚCIWOŚĆ I NERKI)

Utrząć na tarcie czarna rzodkiew i wycisnąć z niej sok przez męrlę. Starannie zmieszać litr tego soku z 400 g płynnego miodu i pić.

Dozaj: po 2 łyżki stołowe przed posiłkiem i wieczorem przed snem.

Telewizja

PIĄTEK, 10 STYCZNIA

LTV-1

7.45 — Dzień dobry. 8.10 — Polityka. 8.40 — Na całe życie. 9.00 — Pod własnym dachem. 10.00 — Program dla dzieci. 10.30 — Wiadomości. 18.10 — Dziennik wieczorny (ros.). 18.20 — Studio polskie. 18.30 — Koncert. 19.00 — Z wizytą u premiera. 20.00 — Nasz elementarz. 20.05 — Dobranocna. 20.25 — Reklama. 20.30 — Panorama. 21.00 — Koncert. 21.40 — Film fab. 23.15 — Wiadomości wieczorne.

Warszawa

10.00 — Wiadomości poranne. 10.10 — Domowe przedświatko. 10.35 — Szkoła dla rodziców. 11.00 — Bill Cosby show — serial prod. USA. 12.50 — Wiadomości. 13.00 — 17.00 — Telewizja edukacyjna. 17.10 — Dla najmłodszych: "Cluchcia". 18.15 — Teleexpress. 18.35 — "Piłkarska kadra czeka". 18.45 — "Klub dobrej książki". 19.10 — "Bill Cosby show" — serial prod. USA. 19.35 — "Raport". 20.00 — "Reflex" — program publicystyczny. 20.15 — Dobra noc. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — "Magnat prasowy" (6 ośt.). 21.10 — serial prod. australijskiej. 22.00 — "Polskie ZOO" (Powtórzenie). 22.15 — Zespół "Zapis" przedstawia... 22.55 — "Rock w Rio". 24.00 — Wiadomości wieczorne. 0.25 — Wieczór konesera.

Monkwa I

6.00 — Poranek. 8.30 — Film dok. 9.00 — Film anim. 9.20 — Film fab. "Bardzo stara bajka". 10.55 — Festiwal programów TV dla dzieci i młodzieży. 12.00 — Program inform. 12.20 — Klub podróżników. 13.20 — Zdrowie. 13.50 — Brydż. 14.15 — Nowości.



KTO URODZIŁ SIĘ
10 STYCZNIA

W życiu liczą przede wszystkim na siebie, dlatego rozczarowanie spotyka ich rzadziej niż innych. Nie znoszą czyjeś dominacji nad sobą. W tym, co postanowią są wytrwali i nie zrażają się trudnościami, ani nie ulegają naciągów. Mówi się o nich, że tak sąde w życiu poradzą. I tak jest w istocie, gdyż odznaczają się dużym zmysłem praktycznym.

Nie należy im powierzać ważnej tajemnicy, bo wrodzone radulstwo nie pozwoli im jej dochoować. Ich wewnętrzny spokój, często przeobraża się w melancholię. Przez swą szorstkość i wyniosłość często tracą sympatię otoczenia.

gietdowe. 14.45 — Biznes. 15.00 — Program inform. 15.20 — Koncert kameralny. 15.45 — Film dok. 15.55 — Film fab. "W związku z okolicznościami rodzinnymi". Odc. 2. 17.00 — Noworoczne show. 18.00 — Program inform. 18.20 — Program sportowy.

18.35 — LTV-2. Film anim. 18.45 — Koncert. 19.15 — Przegląd krajowy.

19.45 — Program VID: Pole cudów. 20.45 — Dobranocna. 21.00 — Program inform. 21.35 — VID. 1.10 — Film dok.

TV Rosji

8.00 — Dla ludzi interesu. 9.00, 9.30 — Język angielski. 10.00 — Filmy R. Bykowa. "Depsza". 11.45 — UFO: Niezapowiedziana wizyta. 12.30 — Kreskówka. 12.55 — "Wideoom". A. Woznienskiego. 13.40 — W obiektyw — zwierzęta. Czarny bocian. 14.00 — Wieści. 16.00 — "Życie i przygody czterech przyjaciół". "Kot w worku". 16.30 — Film dok. 17.25 — Koncert. 18.00 — Zapomniane stare. 18.50 — Kwestia chińska. 19.25 — Proszę o głos. 19.40 — Domowy klub. 19.55 — Reklama. 20.00 — Wieści. 20.20 — Noworoczny pieróg. 20.30 — Film fab. "Santa Barbara". Odc. 6. 21.20 — Na sesji Rady Najwyższej Rosji. 21.55 — R. Karcew. 22.55 — Reklama. 20.30 — Wieści. 23.20 — Film fab.

SOBOTA, 11 STYCZNIA

LTV-1

9.00 — Wiadomości. 9.15 — Program dla dzieci. 10.15 — Ziemia Kłajpedzka. 11.15 — Panorama tygodnia (ros.). 11.30 — Zgoda (ros.). 12.30 — Program białoruski. 13.00 — Ze spotkań pisarzy Litwy. 13.45 — Sport na świecie. 14.45 — "Wróć, biały ptaku". 15.35 — "Zaczarowany flet". W. A. Mozarta. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Dziennik wieczorny (ros.). 18.20 — Filmy dok. 19.45 — Koncert. 20.00 — Dobranocna. 20.30 — Panorama. 21.00 — Pod własnym dachem. 22.00 — Wieczór muzyczny. 23.15 — Wiadomości wieczorne.

Kalendarium

* Piątek (10.1) jest 10 dniem 1992 r. Do końca roku 355 dni. * Znak Zodiaku — Koziorożec. Imieniny: Grzegorz, Jana, Wilhelm. * Wschód Słońca — 8.39, zachód — 16.15. Długość dnia 7 godz. 36 min.

Pogoda

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 10 stycznia zachmurzenie, lokalne opady śniegu. Wiatr północno-zachodni, północny, umiarkowany, do silnego. Temperatura 3—5 stopni mrozu.

W ciągu dwóch następnych dni lokalne opady, temperatura w nocy 0—5 stopni mrozu, w dzień 0—5 stopni ciepła.

Warszawa
9.00 — "Rynek — Agro". 9.30 — "Na zdrowie!" magazyn rekreacyjny. 9.50 — Wiadomości poranne. 10.00 — "Ziarno". 10.25 — "5-10-15" — program dla dzieci i młodzieży. 11.25 — Język angielski dla dzieci. 11.30 — "Wojownicze ziółwie Ninja" — serial anim. prod. USA. 11.55 — "Zołnierze nieznani" — wojkowy program dok. 12.20 — "Szkoła pod żaglami". 12.50 — Wiadomości. 13.00 — "Z Polski rodem". 13.40 — "My i świat". 14.00 — "Ślodekma" w "Jedynce" — spotkanie z wielkimi piosarkami: F. Dostojewski. 15.00 — Walt Disney przedstawia.

16.15 — "Czas rodzin". 16.45 — "Kto się nie boi szkoły". 17.20 — "Balzak" czyli świat Kazimierza Mikulskiego. 17.55 — Katolicki magazyn młodzieżowy. 18.15 — Teleexpress. 18.35 — Z kamery wśród zwierząt. 18.55 — "Magazyn sztuk wizualnych". 19.00 — "Detektyw w sutannie" — serial kryminalny prod. USA. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — "Polskie ZOO". 21.05 — Film fab. "Serce i szpada" (Francja). 23.00 — "Godzina szczerości". 0.10 — Wiadomości wieczorne. 0.20 — Sportowa sobota. 0.45 — Film fab. "Puls śmierci" (USA).

Monkwa I

7.30 — Poranek człowieka interesu. 8.30 — Film anim. 8.55 — Nasz sad. 9.25 — Film dok. 9.45 — Program muzyczny. 10.15 — TV klub ludzi interesu. 11.30 — W 120 rocznicę urodzin A. Skriabina. 12.00 — Kronika ekologiczna. 12.15 — Wyniki hokeju na lodzie. 12.50 — Kłock muzyczny. 13.20 — Film dok. 14.05 — Koncert. 14.10 — Film fab. "Bogacze też płaczą". 15.00 — Program inform. 15.20 — Film dok. 15.40 — Film fab. "Królwa niegu". 17.20 — Miłośność od pierwszego spojrzenia. Dzień pierwszy. 18.00 — Zwyčajna zagranica. 18.30 — Film anim. "Pszczółka Maja". Odc. 28.

18.55 — LTV-2. Filmy anim. 19.30 — Przegląd krajowy. 20.00 — Koncert zyczeń. 21.00 — Program inform. (M). 21.35 — Film fab. "Konwoj". 23.00 — Aleja wolności. Wiadomości z Kowna. 23.05 — Z videotei A. Saboni.

24.00 — Program inform. 0.20 — Pozegnanie starego roku. Koncert. 1.20 — Wyciecz samochodowy.

TV Rosji

8.00 — Film dok. 9.00 — Przegląd koszykarski. 9.30 — W obiektyw — zwierzęta. 9.50 — "Życie i przygody czterech przyjaciół". "Graszk z ogniem". 10.20 — W inne syna. 11.00 — Wideokan. "Plus jedenaście". 13.00 — Pedagogika dla wszystkich. 14.00 — Wieści. 14.20 — Filmy R. Bykowa. "Samochód, skrypcze i pies Kłeks". 16.30 — Przez własne okulary. 16.50 — M-zjednoczenie. 17.20 — Wieczór pamięci rosyjskiej baletni.

PANSTWOWA POZYCZKA WEWNĘTRZNA 1992 ROKU
Tablica informacyjna

80 CIĄGIENIA WYGRANYCH, PRZEPROWADZONO
30 GRUDNIA 1991 R. W MOSKWI
Wygrane padły na następujące numery serii i obligacji w
wszystkich pięćdziesięciu siedmiu kategoriach pożyczki:

Nr serii	Nr obligacji	Wysokość wygranej w rublach	Nr serii	Nr obligacji	Wysokość wygranej w rublach	Nr serii	Nr obligacji	Wysokość wygranej w rublach
201325	1-100	300	229583	008*	10000	257280	1-100	300
201366	1-100	300	229674	1-100	300	257586	029*	10000
201802	1-100	300	229777	007*	25000	257813	1-100	300
202129	022*	2500	229906	1-100	300	258978	1-100	300
202436	1-100	500	229927	055*	2500	260323	1-100	300
202695	065*	5000	230142	1-100	300	261083	1-100	300
202834	1-100	300	230186	035*	10000	261306	1-100	300
203490	021*	5000	230268	078*	2500	262833	1-100	300
204438	046*	2500	230894	092*	2500	264042	027*	25000
204579	060*	2500	231167	1-100	300	265323	015*	2500
204648	087*	2500	231248	1-100	300	265895	1-100	300
204945	1-100	300	231349	039*	2500	265979	1-100	300
205251	1-100	500	231421	1-100	300	266573	040*	2500
205699	096*	5000	231659	1-100	300	267521	1-100	300
206177	100*	2500	232371	1-100	500	269677	009*	5000
206235	1-100	300	232436	075*	2500	271140	1-100	300
206076	038*	25000	232746	026*	5000	271538	066*	5000
208373	1-100	500	232760	083*	1000	271934	056*	5000
208499	051*	2500	233776	072*	2500	272556	1-100	300
208666	1-100	500	234361	073*	5000	273197	009*	5000
208699	087*	2500	234806	098*	1000	273814	016*	1000
208759	038*	2500	236130	1-100	500	274405	1-100	300
210095	1-100	300	236225	055*	5000	275147	057*	2500
211105	061*	10000	236397	049*	5000	276281	013*	2500
211658	1-100	300	237202	1-100	300	276539	1-100	300
212122	1-100	300	237468	017*	5000	277989	098*	1000
212264	1-100	300	237662	064*	5000	278581	098*	2500
213310	1-100	300	238241	084*	2500	281286	055*	1000
213394	001*	2500	239848	036*	2500	282535	044*	1000
213583	008*	5000	240282	011*	2500	282659	056*	1000
213793	1-100	300	240962	017*	2500	282869	092*	1000
213948	019*	2500	241213	069*	5000	283606	1-100	300
214517	1-100	500	241258	1-100	300	284354	1-100	300
214562	012*	5000	242957	1-100	300	285106	079*	2500
215633	011*	10000	243395	061*	5000	285650	1-100	300
215806	054*	5000	244328	037*	2500	285851	038*	2500
218295	1-100	300	244771	062*	2500	286083	1-100	500
218897	1-100	300	244886	041*	5000	286226	090*	1000
218990	1-100	300	245101	038*	10000	286526	1-100	300
219452	009*	5000	245375	1-100	300	286874	073*	1000
219761	097*	2500	245773	039*	2500	287603	1-100	300
219932	1-100	500	246002	049*	2500	287687	024*	5000
220219	040*	2500	246033	042*	1000	287849	052*	1000
220261	009*	5000	246485	1-100	300	288753	1-100	500
220295	021*	2500	246507	1-100	300	288764	050*	1000
220323	028*	2500	246568	1-100	300	288810	1-100	300
220969	078*	1000	246986	1-100	300	289163	092*	1000
221449	085*	5000	249908	028*	2500	290337	1-100	300
222163	001*	5000	250087	072*	5000	290665	071*	2500
222693	1-100	300	251250	023*	5000	291332	078*	2500
223076	1-100	300	251827	032*	1000	292769	021*	2500
223942	085*	2500	252001	047*	2500	292945	070*	2500
224013	1-100	300	252216	1-100	300	293252	033*	2500
224351	1-100	300	253067	1-100	300	294083	1-100	300
224486	1-100	300	253136	054*	5000	294195	064*	2500
225378	1-100	500	253322	046*	2500	294828	083*	2500
225534	1-100	300	254002	1-100	300	294958	024*	2500
226345	1-100	300	254551	1-100	500	295160	026*	2500
226559	1-100	300	255164	1-100	300	295612	005*	2500
226635	002*	5000	255180	1-100	300	295660	1-100	300
226659	019*	2500	256441	022*	5000	295780	042*	5000
227047	1-100	500	256635	1-100	500	296817	1-100	300
227226	1-100	300	256892	086*	10000	296896	006*	1000
227566	036*	1000	256999	090*	2500	297320	1-100	300
228271	1-100	300						
228493	068*	1000						

*) Na pozostałe 99 numerów obligacji tej serii padły wygrane po 300 rubli.

W tablicy wskazano wygrane na obligację 50-rublową. Na obligację 100-rublową, gdy pada wygrana jednokrotność wielkości — 300 i 500 rubli — na wszystkie numery serii, na którą pada wygrana, wypłaca się odpowiednio 600 i 1000 rubli. Gdy na jedzą z numerów obligacji 100-rublowej pada wygrana w wysokości 1000, 2500, 5000, 10000, 25000 rubli, na drugi numer pada wygrana w wysokości 300 rubli i na obligację wypłaca się odpowiednio 1300, 2800, 5300, 10300, 25300 rubli. Na obligację wartości 25 rubli wypłaca się połowę wygranej, która pada na obligację 50-rublową. Do sumy wygranej wliczono wartość nominalną obligacji.

cy O. Spieswcewej. 18.10 — Wersja. 18.45 — W parłamencie Rosji. 19.00 — Pozner i Donahue. Program z USA. 19.55 — Reklama. 20.00 — Wieści. 20.20 — Noworoczny pieróg. 20.30 — Film fab. "Santa Barbara". Odc. 7. 22.05 — Cykl TV "Potomowie". "Emigranci". Film 3. 22.25 — Rosyjski styl (moda, historia sztuki). 22.55 — Reklama. 23.00 — Wieści. 23.20 — Program "A".

KURIER
Wileński

Dziennik społeczno-polityczny
Rady Najwyższej i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres: 2019, Wilna, al. Laiswes 60.
Indeks 67218
Cena 50 kop. (7 kop. ak. zniż.)
W Polsce — 800 zł.
Zam. 92
Nr rejestracji — 322.
Drukarnia przedsiębiorstwa "Spauda".

TELEFONY: Redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49, sekretariat — 42-79-50